Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 78 (2973)
ДУШАНБА
5 АПРЕЛЬ 1976 й
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПРАВДА саҳифаларида

▲ «Қудратли бирлик» — газетанинг қардош социализм мамлакатлари ҳамкорлигига бағишланган бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

▲ **Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Колумбия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Хильберто Виейрага 65 ёшга тўлганлиги муносабати билан ҳамда Шри Ланка Коммунистик партиясининг раиси Сугисвара Абеярден Викремасингхга 75 ёшга тўлганлиги муносабати билан қардошлик саломи ва самимий табрикларни йўллайди.**

▲ Ўртоқ Хильберто Виейрани Октябрь Революцияси ордени билан, ўртоқ С. А. Викремасингхни Халқлар Дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонлари эълон қилинган.

▲ **Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ Швеция Бош министри Улоф Пальме бугун расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.**

«Союзхлопкомаш» бирлашмасининг коллективи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун пахта тозаловчи турли машиналарни кўплаб етказиб беряпти.

▸ СУРАТДА: бирлашма йиғув-механика цехининг зарбдор йиғувчи-слесари, Ленин ордени кавалери Раҳматулла Муҳаммаджонов навбатдаги пахта тозалаш машинасини монтаж қиляпти.

Ишлаб чиқариш резервларидан тўла фойдаланайлик

• 17 апрель—коммунистик шанбалик куни

МАТБААЧИЛАР АҲДИ

— Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига москваликлар бошлаб берган ташаббусга тўла қўшилиб, корхонамиз ишчи-хизматчилари коммунистик шанбаликда актив қатнашишга астойдил бел боғладилар,— дейди биринчи босмахона ишчиси, Ленин ордени кавалери Саъдулла Мўминов.

Босмахонанинг 400 дан ортиқ ишчиси шу куни ўз иш жойида белгиланган план асосида меҳнат қилиб, смена топшириғини 115— 120 процент бажаради. 5800 сўмлик ёки 450 минг босма қоғоз маҳсулоти тайёрланади. 250 мингта китоб, дафтар тайёрланиб, реализация қилинади.

Шанбаликдан тушган маблағдан 1500 сўми ўнинчи беш йиллик фондига ўтказилади. Бундан ташқари 85 киши босмахона ҳовлисида ва Калинин майдонида ободонлаштириш ишларини олиб борадилар. Улар 200 та мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтказиб, гулзорларга файз киритадилар.

И. УСМОНОВ.

ПУХТА ТАРАДДУД

«Строймеханизация» трестининг коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига коммунистик шанбалик ўтказиш бўйича москваликлар ташаббусини қизғин маъқуллади. Трестда бўлиб ўтган митингда автокран машинисти Х. Абдуллаев, слесарь В. Соколов, бригада бошлиғи М. Садаева каби кишилар сўзга чиқиб, коммунистик шанбаликда кунлик топшириқни 1,5 баравар бажаришга қарор қилганликларини билдирдилар. Шунингдек, коллективни коммунистик шанбаликда юқори унумдорликда меҳнат қилишга чақирдилар.

Коммунистик шанбаликда 2600 киши қатнашади. Шундан 2300 киши ўзларининг меҳнат участкаларида туриб ишлайдилар. Ўша куни 60 минг сўмлик иш бажарилади, 6 гектар территория ободонлаштирилади, бир километр ариқ ва зовур тозаланади. 1100 дона дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилади. 26 тонна металл йиғилиб давлатга топширилади. Шанбаликдан ишлаб топилган 12 минг сўм маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

СТУДЕНТЛАР РЕЖАСИ

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти коллективи ҳам 17 апрелда бўладиган коммунистик шанбаликни кўтаринки руҳда ўтказиш учун аниқ режаларни белгилаб олди.

Меҳнат байрамида уч ярим мингдан зиёд студент, беш юздан ортиқ ўқитувчи-педагоглар, бир минг икки юздан ортиқ инженер-техник ходим иштирок этади. Ҳашарчиларнинг деярли ҳаммаси Ленин райони территориясида меҳнат қилишади. Шунингдек, студентлар институт ёнидаги истироҳат боғи, стадион, спорт майдончалари ва институт территориясини ободонлаштириб, манзарали ҳамда мевали дарахт кўчатлари ўтқазадилар.

Шаҳримизни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш уч ойлиги қизғин давом этаётган айни кунларда ҳар куни 200 дан ортиқ студент ҳашарга чиқмоқда. Улар Стародубцев, Оборонная кўчалари атрофларини саришталаб, суғориш тармоқлари системаларини тартибга келтиришмоқда. Ҳашарда граждан саноати қурилиши факультети, тайёрлов бўлими, шунингдек, эксплуатация факультетлари студентлари бошқаларга намуна бўлишмоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг чеварлар коллективи партиямизнинг XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш йўлида самарали меҳнат қилмоқда. Сиз мана бу фотолавҳада корхонанинг 1978 йил ҳисобига барақали меҳнат қилаётган зарбдор тикувчиси Муҳайё Камоловани кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

•1 Май меҳнат вахтасида

ТЕЗ ВА СОЗ

Март ойида цехимизда Давлат Сифат белгиси билан 3100 донадан ортиқ прицеп ишлаб чиқарилди. Бу ойлик планда белгиланганидан анча кўпдир. Коллективимиз анча кундан бери апрель ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти.

Бу йил жами 37,5 мингта ёки ўтган йилдагидан 2,5 мингта кўп прицеп ишлаб чиқаришимиз керак. Бу мақсадимизга фақат иш вақтидан билиб фойдаланиш, машина ва ускуналарнинг юксак унум билан ишлашини таъминлаш орқали эришамиз. Илгари цехимизда икки хил прицеп ТМЗ—879 ва 2—ПТС— 4—793 прицеплари ишлаб чиқарилларди. Ўтган йил охиридан ТМЗ —879 прицепи корхонамизнинг Ленинск шаҳридаги филиалида ишлаб чиқариладиган бўлди. Ҳозир биз фақат 2 ПТС —4— 793 прицепларини тайёрлаяпмиз. Тайёрланаётган маҳсулотимиз хили камайганлиги цехимизда ихтисослаштиришни кенг йўлга қўйиш орқали юксак самарадорлик ва сифат учун кураш олиб боришда яхши имкониятлар яратди.

2ПТС —4—793 прицепи ўтган йили Давлат Сифат белгисини олишга сазовор бўлди. Ҳозир бу прицеп учун тайёрланаётган эҳтиёт қисмларнинг 90 процентн корхона Сифат белгисига аттестациядан ўтказилган.

Цехда меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни 1 Май шарафига меҳнат вахтаси тобора авж олмоқда. Ишчиларимиздан КПСС XXV съезди делегати, пармаловчи А. Федюшина, токарь Р. Асанов, пайвандчи В. Жиров, токарь К. Фатхулинлар ғайрат билан меҳнат қилиб, кунлик топшириқларини 130— 140 процент бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Бу ишчиларнинг ҳаммаси шахсий белги билан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳуқуқини олишган. Коллективимиз 1 Май байрами шарафига апрель ойи топшириғини муддатидан тўрт кун аввал бажаришга аҳд қилиб қўйди.

Б. НИКУЛЕНОВ,
трактор заводи 2-цехининг бошлиғи.

• БУГУН ТОШКЕНТ МЕТРОСИ ҚУРИЛИШИДА

Доҳий номи билан

Репортаж

ПАНЖАРАЛАР билан тўсиб қўйилган одатдаги қурилиш майдони. Лекин у эгаллаган территория шунчалик кенгки, бу ерда ишлаётган турли механизмлар, одатдагидан бирмунча улкан дизель машиналари бу қурилишнинг бошқалардан нимаси билан фарқ қилишини эслатиб турибди. Ҳа, шаҳар марказидаги бу улкан қурилиш майдонида осмонўпар салобатли бинолар эмас, балки, пойтахтимизнинг энг йирик ер ости қасри бунёд этиляпти. У Тошкент метрополитенининг «В. И. Ленин майдони» станциясидир.

Метросозлар келгусида Аэропорт билан Юнусобод массивини боғловчи метронинг иккинчи йўналиши ҳам ўтадиган бу станция қурилишини ўтган йили бошлаб юборишганди. Эндиликда улкан қурилиш майдонига айланган станция котлованида экскаваторлар машиналарга тупроқ юкламоқда. Яна бошқа бир қурувчилар эса котлован атрофига темир ва тахта билан тўсиқ ўрнатишяпти. У котлованга тупроқ ўпирилиб тушмаслиги учун зарур...

Тошкент метро қурилиш трестига қарашли 2-туннель отрядининг Г. Григорьев бошлиқ монтажчилар бригадаси эса котлованнинг шундай ёнгинасида янги шахтани монтаж қилишмоқда. «Олтинчи» деб номланган бу шахта битгач, проходкачилар худди шу ердан «Октябрь революцияси» станцияси томонга туннель қазий бошлайдилар.

— Метросозларимиз 1 Май байрамига қадар олтинчи шахтани монтаж қилиб бўлишга аҳд қилишган, — дейди 9-участка бошлиғи Н. А. Глушченко. Г. Григорьев бошлиқ бригаданинг Т. Авазов, В. Голубев, ва Н. Фанде сингари пешқадамлари кунлик топшириқларини мунтазам 1,5 ҳиссадан ошириб адо этишмоқда.

«В. И. Ленин майдони» станцияси қурилишида О. Краснов бошлиқ тўсин ўрнатувчилар, К. Цахоев бошлиқ проходкачилар, С. Петров бошлиқ крансозлар, В. Япренцев бошлиқ арматурачилар бригадалари ҳам зарбдор меҳнат қилишяпти. Станция қурилишида яқдиллик билан иш олиб боришаётган бу коллективлар март ойида юз минг сўмликдан ортиқ қурилиш ишларини амалга оширишди. Улар апрель ойида иш ҳажмини янада ошириш ниятидалар.

Участка бошлиғи хонаси деворларига эса турли иш чизмалари, схемалар илиб қўйилган. Станция қурилишининг иш чизмалари акс этган бу лойиҳаларда ер ости қасрининг контурлари, унинг ҳажми ва иш босқичлари қайд этилган. Лойиҳа чизмалари белгиланган ана шу саҳифа тагига «Бакметропроект» институтида тайёрланган, деган ёзув қўйилган.

Ҳа, Тошкент метросининг биринчи навбатида қуриладиган «В. И. Ленин майдони» станцияси лойиҳасини қардош озарбайжонлик дўстларимиз яратишган. Озарбайжонлик метро лойиҳаловчилар бу станциянинг ҳар томонлама чиройли бўлишига аҳамият беришган. Лойиҳада бу ер ости қасрининг шифтлари бир нечта гумбазсимон типдаги қуббалардан бунёд этилиши кўзда тутилган. Бу гумбазчаларнинг ичига қадимий шарқ услубида миллий нақшлар солинади. Шунингдек, ер ости қасрининг устунлари ҳам айлана шаклида ишланиб, у гранит ва мармардан нафис жилоланади.

Озарбайжонлик метро лойиҳаловчилар доҳиймиз номи билан аталувчи бу станция ўзининг архитектура кўриниши, сайқал берилиши ва йўловчиларга қулайлиги жиҳатидан такрорланмас қиёфада бўлиши учун катта меҳнат қилишган. Бугун станция қурилишида ишларни жонлантириб юборган метросозлар эса ер ости қасрини лойиҳадагидан ҳам чиройлироқ қилиб бунёд этишни ўз олдига мақсад қилиб олишган. Улар ана шу мақсад йўлида бутун кучларини сафарбар этишган.

М. АБДУЛЛАЕВ.

Бутуниттифоқ семинари

Бугун

«ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИДА, ИЛҒОР УСУЛЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА ЖОРИЙ ЭТИШ ҲАМДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА НОТНИНГ РОЛИ» МАВЗУИДА БУТУНИТТИФОҚ СЕМИНАРИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАДИ.

Бунда Тошкент шаҳри қурилиш ташкилотлари, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ихтиёридаги ташкилотлар, Узоқ Шарқ, Сибирь ҳамда Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон республикалари қурилиш ташкилотларининг меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиқлари, илғор қурувчилар иштирок этмоқдалар.

Бутуниттифоқ семинарида СССР Қурилиш министрлигининг меҳнат ва иш ҳақи бошқармаси бошлиғи Ю. Новосадов, бинокорлик ва қурилиш материаллари саноати ишчилари касаба союзи марказий комитети ишлаб чиқариш ишлари бўлими бошлиғи ўринбосари В. Максименко каби ўртоқлар илғор усулларни ишлаб чиқаришга жорий этишнинг конкрет масалалари ва социалистик мусобақада НОТнинг роли ҳақида фикр юритадилар.

Пойтахт олимлари ҳиммати

КПСС XXV съезди тарихий ҳужжатларини омма орасида кенг пропаганда қилишда Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг профессор ва ўқитувчилари ҳам актив қатнашмоқдалар. Улар кейинги кунларда пойтахт областининг қишлоқ районлари ва шаҳарларида бир неча бор бўлдилар. Мамлакатимиз коммунистларининг катта анжумани материаллари асосида мазмунли суҳбатлар ўтказилди.

Фалсафа фанлари доктори А. Агоронян, тарих фанлари докторлари С. Носирхўжаев, Д. Алламуродов, фан кандидатлари З. Ғафуров, С. Ўтанов, Ж. Асқаров, М. Ибодов, У. Умаров ва ўнлаб олимлар Юқори Чирчиқ, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ, Пискент, Оққўрғон районлари, Олмалиқ ва Янгийўл шаҳарларида кўпгина суҳбатлар ўтказишди. Бу суҳбатлар асосан КПСС XXV съезди ва халқ фаровонлиги, қишлоқ маданиятини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалигининг янада тараққиёти масалаларига бағишланди.

М. ЗАРИПОВ.

Ўзбекистон пойтахти гўзал ва кўкаламзор бўлсин

МАҲАЛЛА ЧИРОЙИ

Ленин районидаги 10-квартал маҳалла аҳли ҳам пойтахтимизнинг обод ва кўркам бўлишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқда. Ўтган шанба куни бўлган ҳашарда ҳар бир хонадон ўз территориясини ободонлаштирди. Самолётний, Лазо, Манжара, Абрикосовая, Новий путь кўчаларидаги барча ариқлар тозаланиб, мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. А. Бозоров, И. Тўлаганов, А. Қўзиев, С. Мирражабовлар ҳашарда актив қатнашиб, ўз уйларининг атрофларига кўчат ўтқаздилар, ариқларни тозаладилар.

Маҳалламизни янада ободонлашиб боришига ташкилотлар ҳам катта ёрдам беришмоқда. «Горводхоз» ишчилари Эскиполвон ариғини тозалаб беришди. Район ободонлаштириш бошқармаси ирригаторлари сув йўлларини очиш, қувур ётқизиш ишларида кўмаклашяптилар. Самолётний, Новий путь кўчасида қувур ётқизилди.

И. РУСТАМОВ.

МЕҲР БИЛАН

Пойтахтимизнинг «Марказ—13» кварталидаги «Маърифат» номли маҳалла аҳли шаҳарни кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш уч ойлигида актив қатнашмоқда. Улар шанба ва якшанба кунлари ўзлари истиқомат қилаётган биноларнинг атрофини тозалаб ободонлаштирдилар. Жойларга 500 тупга яқин мевали дарахт кўчати ва 800 туп анвойи гул кўчатларини меҳр билан ўтқазишди. Ўтган йилнинг шу фаслида қилинган ишларга нисбатан кўпгина ишлар амалга оширилди. Маҳалланинг актив кишиларидан Т. Каримов, А. Азизхўжаев, В. Птицин, С. Тўрахўжаев ва бошқаларнинг ҳар бири ўнлаб дарахт кўчати ва 50 тадан гул кўчатлари ўтқазиб бўлишди. Маҳаллада кўкаламзорлаштириш ишлари давом этмоқда.

Е. АКРОМОВА,
Р. КАРИМОВА,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультети студентлари.

ГЎЗАЛЛИК ОШИҚЛАРИ

Киров район меҳнаткашлари ободонлаштириш уч ойлигида зиммаларига олган 119 минг туп турли кўчатларни ўтқазиб бўлдилар. Бу ибратли ишда район корхона ва муассасалари актив иштирок этди. Жамоатчилик кучи билан 75 мингдан зиёд мевали ва манзарали дарахт ўтқазилди. Райондаги Тимирязев кўчасига жойлашган 5-стоматология поликлиникаси атрофига 150 туп мевали ва шунча манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Бундан ташқари поликлиника ишчи-хизматчилари томонидан ўтган йили ўтқазилган 200 туп атиргул, 10 минг дона яшил тўсиқ барқ уриб турибди.

Тошкент вакцина ва зардоб илмий-текшириш институти ходимлари ободонлаштириш ойлигида актив қатнашмоқдалар. Ўтган шанбаликда 200 киши қатнашиб, ўтқазиладиган кўчатлар учун чуқурчалар қазиб қўйишди.

С. СУЛТОНОВ.

Қудратли тил моҳияти

Бугун

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ УЗБЕК МАКТАБЛАРИДА РУС ТИЛИНИ ЎҚИТИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА КОНФЕРЕНЦИЯ БЎЛИБ УТДИ.

Конференцияни район партия комитетининг биринчи секретари Т. Н. Набиев қисқача кириш сўзи билан очиб мактабларда улуғ рус тилини атрофлича ўқитиш бўйича олиб борилаётган ибратли ишлар, тўпланган тажрибалар, навбатдаги вазифалар ҳақида гапирди.

Шундан кейин республика рус тили ва адабиёти институтининг кафедра мудири, педагогика фанлари кандидати К. И. Улаева Бутуниттифок илмий-амалий конференцияси якунлари бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети белгилаган қарорлар муносабати билан ўзбек тилида ўқитиладиган мактабларда рус тилини ўқитишни янада яхшилаш бўйича мактаблар, оилалар ва жамоатчиликнинг вазифалари ҳақида доклад қилди. Бундан ташқари 38 мактаб педагоги, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи С. И. Серих, 90-ўрта мактаб ўқитувчиси К. Е. Лозовик ва бошқалар рус тилини ўқитиш бўйича тўпланган тажрибалар, тўгаракларда олиб бориладиган ишлар юзасидан гапирдилар.

Ҳозирги пайтда Октябрь районида 40 дан ортиқ мактабда 22 минг ўқувчи улуғ рус тилини зўр иштиёқ билан ўрганмоқда.

Маданият саройи очилди

Бугун

ШАҲРИМИЗНИНГ ШИМОЛИЙ ОЛМАЗОР КЎЧАСИДА ЯНА БИР ЯНГИ МАДАНИЯТ САРОЙИ ДАВЛАТ ҚАБУЛ КОМИССИЯСИГА ТОПШИРИЛДИ.

Маданият саройини «Главсредазирсовхозстрой»нинг «Промгражданстрой» трестига қарашли қурилиш-монтаж бошқармаси қурувчилари бунёд этдилар.

Бинони қисқа вақт ичида пардоздан чиқаришда 105-ихтисослашган механизация кўчма колонна азаматларининг ҳиссаси айниқса катта бўлди.

С. СОБИРОВ.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ КЎРИГИ

Бугун

БИРИНЧИ БУТУНИТТИФОҚ МЕҲНАТКАШЛАР БАДИИЙ ИЖОДИ ҲАВАСКОРЛИГИ ФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАЛАРИ УҚУВ ЮРТЛАРИ ВА МАДАНИЯТ УЙЛАРИ ТАЛАНТЛАРИНИНГ КЎРИГИ НИҲОЯСИГА ЕТДИ.

«Восток» клуби ва Муқимий номли музикали театр биносида икки кун давом этган бу санъат байрамида районда етишиб чиққан янги қобилиятли коллективлар, хушовоз ва маҳоратли ижрочилар аниқланди.

Ҳаваскорлар совет композиторларининг ватан, партия ва халқлар дўстлиги ҳақидаги қатор асарларини маҳорат билан ижро этдилар.

Бадиий буюмлар фабрикасининг «Сўзана» қизлар ансамбли, политехника институтининг қорақалпоқча «Айдиндер», 3-маданият уйининг «Баёт», Ленин номли республика хотин-қизлар педагогика билим юртининг халқ чолғу асбоблари оркестри ва ансамбли ҳамда бир қатор билим юртларининг ҳаваскорлари доҳий В. И. Ленин ҳақида, Узбекистон тўғрисида, шунингдек меҳнатни улуғловчи музика асарларини эҳтирос билан ижро этдилар.

Кўрик ғолиблари яқинда Тошкент шаҳри бўйича бўладиган катта кўрикда қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

телетайп лентасидан

▲ ОТТАВА. Канада аҳолиси бир йилда 1975 йилнинг 1 январидан 1976 йилнинг 1 январигача 339 минг кишига кўпайиб, 22 миллион 998 минг кишига етди.

▲ **ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда 1975— 76 молия йилида (31 мартда тугади) кўмир қазиб чиқариш 100 миллион тоннани ташкил этган. Ҳукумат янги 1976— 77 молия йилида кўмир қазиб чиқаришни 108 миллион тоннагача етказиш вазифасини қўйди.**

▲ ЛИМА. Перу ҳукумати туб социалистик иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилишига революцион жараён мухолифларининг халақит беришига йўл қўймайди, деди мамлакат президенти Франциско Моравец Бермудес миллий радио ва телевидение орқали нутқ сўзлаб. Бу ўзгаришлар мамлакатнинг ҳақиқий иқтисодий мустақилликка эришишига, ҳамма шакллардаги эксплуатацияга барҳам беришга ҳамда пировард натижада одилона демократик жамият қуришга қаратилган, деди у.

▲ **АДДИС-АБЕБА. Эфиопияда саводсизликни тугатишга қарши қатъий кураш олиб борилмоқда. Ҳамма вилоятларда ташкил этилган тўгаракларда «Ҳамкорлик орқали тараққиёт» миллий меҳнат кампаниясининг иштирокчилари деҳқонлар ва ишчилар билан шуғулланмоқда. Гожам вилоятининг ўзидагина юзлаб шундай тўгарак ишлаб турибди. Мамлакатнинг ўқув йили тугайдиган июнга бориб қарийб 70 минг деҳқон ўқиш ва ёзишни ўрганиб олади.**

(ТАСС).

▲ ФУТБОЛ

ЧЕМПИОНАТ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

Кеча мамлакатимизнинг саккиз шаҳрида футбол бўйича XXXVIII СССР чемпионатининг байроғи кўтарилди. Тбилиси динамочилари МАСКни қабул қилиб 1:1 ҳисобида дуранг ўйнадилар. Худди шундай ҳисоб Одессада маҳаллий «Черноморец» ҳамда «Крилья Советов» командалари ўртасидаги учрашувда ҳам қайд этилди.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «Динамо» (Минск)— «Шахтёр» (Донецк) — 0:0, «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Москва) — 0:1, «Карпати»— «Торпедо» (Москва)— 1:2, «Арарат»—«Спартак» (Москва) — 0:1, «Днепр» — «Зенит» (Ленинград) — 1:0, «Зарп» — «Локомотив»— 1:0.

Партия турмуши: идеология ишлари тажрибасидан

ЖАНГОВАР ПРОГРАММА АСОСИДА

Партиямизнинг тарихий XXV съезди қарорларини Ҳамза райони меҳнаткашлари ҳам кўтаринки руҳ, зўр мамнуният билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС Марказий Комитети ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги докладлари ва съезд қабул қилган қарорлар районимиз меҳнаткашлари учун ҳам дастуриламалдир.

Съезд ғояларини омма орасида кенг пропаганда қилиш, ҳар бир коммунист, ҳар бир ишчи ва хизматчи онгига сингдириш бизнинг шу кунги асосий вазифаларимиздан биридир.

Яқинда район идеология ходимларининг конференцияси бўлиб ўтди. Конференция съезд қарорларини кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида тушунтириш борасида идеология ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида пропагандистларга конкрет кўрсатмалар берди ва съезд материалларини пропаганда қилиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқди.

Съездда, ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир партия комитети съезд қарорларини бажаришга ўз ҳиссасини қўшиши лозимлиги айтилди. Бинобарин, дастлабки **муҳим вазифаларимиздан** бири — тарихий съезд материалларини кенг пропаганда қилиш ва тушунтиришдан иборат.

КПСС XXV съездининг материаллари меҳнат аҳлини янги зафарлар сари чорламоқда, уларга илҳом бағишламоқда. Районимиздаги завод-фабрикалар ишчилари билан ўтказилаётган лекция ва суҳбатларда ўнинчи беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантириш борасида олдимизда турган катта ва масъулиятли вазифалар чуқур ва атрофлича тушунтирилмоқда, меҳнат аҳли ҳам бунга жавобан ташаббускорлик кўрсатмоқда. Ҳозирги кунда корхоналарда 600 дан ортиқ пропагандист, 40 дан зиёд сиёсий шарҳловчи, сиёсий ахборотчилар омма орасида тушунтириш ишларини юксак савияда олиб бормоқдалар. Масалан, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тарих, тил ва адабиёт институтлари илмий ходимлари илмий группага бўлиниб, район меҳнаткашлари билан қизиқарли учрашувлар, суҳбатлар ўтказмоқдалар. Районимизда лекторлардан иборат агитбригадалар ташкил этилган, улар оталиққа олинган Бўстонлиқ, Пахтакор районларининг қишлоқларида бўлишиб, колхоз ва совхозларнинг меҳнат аҳллари билан учрашмоқдалар, уларга съезд қарорларининг моҳиятини тушунтириб бермоқдалар. Улар орасида академиклар, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари, фан докторлари, илмий-текшириш институтларининг директорлари бор. Улар цех ва участкаларда бўлиб, съезд қарорлари, ўнинчи беш йилликда халқ хўжалигини юксалтиришнинг асосий йўналишлари тўғрисида мазмунли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Районимиз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди руҳи билан яшаб, меҳнат қилаётган шу кунларда коммунистларимиз активлик кўрсатиб, халқ хўжалигини юксалтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини яна ҳам юқори кўтаришнинг ташаббускорлари бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Съезддан кейин районимизнинг меҳнат коллективлари ўртасида: «Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатига — катта эътибор!» — деган шиор остида социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди.

«Ташсельмаш» заводи ишчиси, партия XXV съезди делегати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Маҳмуд Мўйдинов съезддан бой таассурот ва катта режалар билан қайтди. У съезд қарорларига жавобан юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни мақсад қилиб, ҳозирги кунда 1982 йил феврал ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Шунингдек Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиси, КПСС XXV съезди делегати Е. Ф. Грязева ҳам сифат ва самарадорлик беш йиллигида унумли меҳнат қилмоқда. Бундай илғорлар жуда кўп.

КПСС XXV съездида коммунистларнинг назарий савияси ошганлиги натижасида ҳамма соҳаларда уларнинг активлиги кучайганлиги таъкидлаб ўтилди. Биз районимиз коммунистларнинг сиёсий онгини янада оширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Бу йил Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Тошкент медицина институти, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида ташкил қилинган кечки марксизм-ленинизм университетининг филиалларида таҳсил кўраётган 400 га яқин тингловчилар қўлларига диплом оладилар. Бундан ташқари, сиёсий ўқувнинг савиясини бутун чоралар билан ошириш мақсадида район партия комитетида пропагандистлар, сиёсий шарҳловчилар учун семинарлар ташкил қилинган.

Меҳнаткашларини айниқса ёшларини совет халқининг шонли революцион, меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш соҳасида ҳам қатор ишлар қилинмоқда. Жумладан, райондаги ўрта мактабда олимлардан Қ. Абдуллаева, М. Абдураҳмонова, М. Алавия каби ўртоқлар ташкил қилишган «Ота-оналар университети», «Қизлар давраси» ҳам мунтазам ишлаб турибди.

Булардан ташқари, районимиздаги энг катта маҳаллалардан бири бўлган «Янгиобод»да халқ университети ташкил қилинди. Бу университетнинг шохобчалари эса бундан буён янада кенгайтириб борилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг олимлари томонидан ташкил қилинган халқ университети «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да айтилган: «Халқ университетлари ривожлантирилсин, уларнинг фаолияти такомиллаштирилсин» — деган даъватга ҳамзаликларнинг муносиб жавоби бўлади.

Районимиз меҳнаткашлари москваликларнинг 17 апрель куни В. И. Ленин туғилган куннинг 106 йиллигига бағишланган коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусига якдиллик билан қўшилдилар. Бўлиб ўтган йиғилишларда район меҳнаткашлари Москва корхоналари коллективларининг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Улар бу шанбаликни энг юқори меҳнат унумдорлиги билан нишонлашга аҳд қилдилар.

Районимиз ишчи ва хизматчиларининг бу беш йилликдаги режалари катта. Улар пландан ташқари 35 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун жонбозлик кўрсатмоқдалар. Сифат ва самарадорлик беш йиллиги деб ном олган ўнинчи беш йилликда районимиз меҳнаткашларининг олдида турган вазифалар кўлами ниҳоятда каттадир. Улар бу масъулиятли вазифаларни тўла-тўкис бажариш учун бутун чора-тадбирларни ишга соладилар ва янги муваффақиятларни қўлга киритадилар. Бунга, шак-шубҳасиз, идеология ходимлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

М. СОДИҚОВА,
Ҳамза район партия комитетининг секретари.

Шу кунларда шаҳримизда Ўзбекистон ССР халқ судларига бўладиган сайловларга тайёргарлик ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Бу борада Киров районидаги 129-ҳунар-техника билим юрти биносида жойлашган 13-агитпункт иши ибратлидир. Агитпунктда барча тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилди. Халқ номзодларига овоз берадиган 1700 сайловчининг рўйхати тўла олиниб бўлинди.

СУРАТДА: (ўнгда) агитпункт мудири Топиболди Мамажонов бир группа агитаторлар билан.

С. ИКРОМОВ фотоси.

Сайловларга ҳозирлик

Халқ вакиллари

Химия саноати Марказий илмий-тадқиқот институти ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Октябрь район юридик консультациясининг адвокати Светлана Қаҳҳоровна Қаҳҳорова номзодини Фрунзе район халқ судига халқ судьялигига якдиллик билан кўрсатдилар.

Халқ судьялигига номзоди кўрсатилган С. Қаҳҳорованинг 73-мактаб биносида сайловчилар билан бўлган учрашуви ҳам уюшқоқлик ва ғоявий сиёсий кўтаринкилик руҳида ўтди. Йиғилишда сўзга чиққан номзод — С. Қаҳҳорова кейинги йилларда қандай ишларни амалга оширганлиги ва ўзининг келажакдаги режалари тўғрисида гапириб берди.

Фрунзе район халқ судига халқ судьялигига номзоди кўрсатилган шаҳар судининг катта консультанти Л. А. Тихонова, район халқ судининг раиси Ҳ. Ғ. Халилов, район халқ судининг халқ судьяси И. Васиевлар билан меҳнаткашларнинг учрашувлари ҳам ана шундай уюшқоқлик руҳида ўтди.

Номзод билан учрашув

Коммунист Ҳамдам Ғафурович Ҳалилов Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи ўртасида катта обрў-эътибор қозонган. У бир неча йил муқаддам худди ана шу коллективдан Фрунзе район халқ судига халқ судьяси қилиб сайланган эди. Куни кеча тўқимачилар район халқ судига судьяликка номзод кўрсатишга бағишланган йиғилишга тўпландилар.

Меҳнаткашлар йиғилишида ип фабрикаси ишчиси В. Деревянко, тўқув фабрикасининг тўқувчиси А. Беляева ва бошқалар ўзларининг халқ судьяларига бўлган катта ишончлари, совет сайлов системасининг афзалликлари, мамлакатимиз қонунларига бўлган умумхалқ ҳурмати тўғрисида сўз юритдилар.

Қурилиш майдонларида

Массив обод бўлмоқда

Пойтахтимизнинг Шимоли-шарқ массиви бу ерда қурилаётган янги турар жой бинолари, ётоқхона ва мактаблар, олий ўқув юртларининг бинолари ҳисобига обод бўлиб, тез чирой очиб бормоқда. Уй-жой қурилиш трестига қарашли «Мосстрой» бошқармаси бунёдкорлари массивда яқинда иккита 32 квартирали ва битта 54 квартирали уй-жой биноларини фойдаланишга топширдилар. Ҳозир яна бир 56 квартирали уйга сўнгги сайқал берилмоқда.

Бошқарманинг Р. Нишко ва Н. Иванов бошлиқ бригадалари пардозловчилари 131-уйда пардоз ишларини тугатиб уни давлат қабул комиссиясига топшириш арафасида турибдилар.

Бу икки бригада ҳозир 1 Май шарафига бир-бирлари билан мусобақалашиб ишлашмоқда.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Институтнинг янги биноси

153-трестга қарашли 14-қурилиш бошқармасининг В. Христодулу бошлиқ комплекс бригадаси бунёдкорлари Чилонзорнинг Фарҳод кўчасида «Гидрорибпроект» лойиҳалаш институти комплексини қуришмоқда.

Объектда ишлар ўтган йили май ойида бошлаб юборилган эди. Бошқарманинг бу пешқадам бригадаси бинокорлари шу кунга қадар институтнинг янги биносида 170 минг сўмликдан ортиқ қурилиш ишларини амалга оширдилар. Бригада коллективи шу кунларда 1 Майни янги меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш учун қурилиш ишларини қизитиб юбордилар. Пайвандчи Ш. Фетеев, дурадгор П. Гуляев, ғишт терувчи М. Кабиров, бетончилар В. Дергачев ва М. Казинскаялар зарбдор меҳнат қилиш билан апрель ойи топшириқларини муддатидан олдин бажариб, ойлик планга қўшимча 5 минг сўмлик иш бажаришга аҳд қилдилар.

И. ШОИНОҒОМОВ.

Беш йиллик вахтасида

САМАРАДОРЛИК ЙЎЛИДАН

ТОШКЕНТ кўн-мўйна заводи коллективи жонажон партиямизнинг XXV съезди қарорларидан руҳланиб, мавжуд ички резервларни ишга солган ҳолда социалистик мусобақани кенг авж олдириб, самарадорлик ва сифат беш йиллигида қизғин меҳнат қилмоқда. Заводда ишлаб чиқарилаётган мўйнали буюмлар ўзининг чиройлилиги, ихчамлиги, майинлиги ва чидамлилиги жиҳатидан фақат республикамизда эмас, балки Иттифоқимиз миқёсида ҳам маълум ва машҳурдир.

Завод ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли ўтган беш йиллик плани октябрь ойидаёқ шараф билан адо этилди. Тўққизинчи беш йилликда ўттиз саккиз миллион 828 минг сўмлик маҳсулот тайёрланиб, шундан 2 миллион 400 минг сўмлиги планга қўшимча ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди. Бу беш йилликда кўзда тутилган кўрсаткичдан бирмунча кўпдир.

Ўтган беш йилликда қўлга киритилган улкан меҳнат ютуқлари ўнинчи беш йилликнинг бошиданоқ янги меҳнат зафарларига уланиб кетди. Съезд олди икки ойлик меҳнат вахтасида завод азаматлари тўқсон минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ўрнига, 123 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар ва реализация қилдилар. Уч ойлик план ҳам ортиғи билан адо этилди.

Жонажон партиямизнинг XXV съезди қарорларида таъкидланганидек, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, самрадорликни ошириш билан боғлиқ бўлган мавжуд ускуналарни такомиллаштириш, янгиларини жорий этиш, такомиллашган технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва қўллаш ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифасидир. Шунинг учун ҳам завод коллективи янги беш йилликнинг дастлабки ойидан бошлаб эскирган ускуналарни янгиси билан алмаштириш, янги типдаги машина ва агрегатларни ўрнатишга астойдил киришди. Ўтган беш йилликнинг якунловчи йилида етмиш бешта янги типдаги машиналар ва асбоб-ускуналар янгиланиб, ишга туширилди. Натижада заводнинг ишлаб чиқариш қуввати бир ярим бараварга ортди.

Шу йил январь ойида биргина мўйна цехининг ўзида иккита терини юмшатувчи янги типдаги машина ўрнатилди. Бу эса қўл меҳнатини анча енгиллаштирди. Илгари бир киши юмшатилган терини қўл кучи билан тортиб оларди. Эндиликда эса буни машинанинг ўзи транспортёр ёрдамида ташқарига олиб чиқади. Булардан ташқари цехда терини бўёқдан чиққанидан кейин тозалайдиган ва мўйнани дазмоллайдиган «ГМА-1800» маркали қўшимча ёрдамчи машиналар ўрнатилди. Заводнинг қалпоқ цехида эса «АЭФ-12» маркали янги типдаги телпакларни қолиплайдиган машинадан тўрттаси ўрнатилди. Буларнинг ҳаммаси самарадорликни ошишига, ишчи меҳнатининг енгиллашишига, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга ёрдам бермоқда.

Завод партия ташкилоти социалистик мусобақани кенг авж олдиришга катта эътибор бериб келмоқда. Цехлараро ва бригадалараро мусобақалар ўтказилмоқда. Бу мусобақаларга ҳар ой ва кварталда якун ясалиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилмоқда.

Заводнинг мўйна цехи коллективи анча вақтдан бери мусобақаларда пешқадамликни қўлдан бермай келяпти. Цехнинг илғор ишчилари Рашида Бекмиева, Санобар Боқиева, Руҳия Орипова «Социалистик мусобақа ғолиби» ва «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак номларга сазовор бўлдилар.

Сурати заводнинг «Ҳурмат тахтаси»дан тушмаётган бичув цехининг илғор ишчилари Ш. Зоҳидов, В. Ларионова, С. Каримова ўнлар ташаббусига қўшилиб, ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажаришга азму-қарор қилдилар.

Шу кунларда заводда сифат учун кураш кенг тус олган. Ҳар ойда «Сифат куни» ўтказилиб, илғорларга «Сифат аълочиси» нишони таъсис этилди.

Корхонада ҳафта сайин «Қандай қилиб юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин?» деган мавзуда суҳбатлар ўтказиб турилибди. Бунда ветеран ишчилар, ўз касбининг устаси бўлган пешқадамлар, мутахассислар кўпчиликка ўз тажрибаларини гапириб беришади. Бу тадбир ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшиланишига жиддий таъсир кўрсатаётир. Завод коллективи бу йил тўрт моделдаги маҳсулотни Давлат Сифат белгисига аттестациядан ўтказишга аҳд қилди.

Коллективнинг бу йилги режалари улкан. Улар ўнинчи беш йилликнинг тўнғич йилида йиллик планни декабрь ойи бошида бажариб, планга қўшимча етти юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича социалистик мажбурият олиб меҳнат қилишмоқда. Коллектив техника тараққиётини жадаллаштириш орқали ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш йўлида тинмай изланмоқда. Бунда новаторлик тажрибаларидан, прогрессив иш усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Буларнинг ҳаммаси мўйначиларнинг партия XXV съезди қарорлари асосида оғишмай меҳнат қилаётганларидан, самарадорлик ва сифат учун қизғин кураш олиб бораётганлигидан далолат беради.

Т. ТОШЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ ГЎЗАЛ ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН!

ХИЁБОН БАРПО ҚИЛИШ КЕРАК

Шу кунларда гўзал Тошкентимизнинг ҳуснига янада ҳусн қўшиш учун барча ҳамшаҳарларимиз шанба ва якшанба кунлари умумхалқ ҳашарига чиқишиб, кўчалардаги чиқиндиларни тозалашиб, хиёбонлар барпо қилишмоқда.

Бироқ, Тарас Шевченко кўчасидаги бензин оладиган пункт йўқ қилинди-ю, ободончилик ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилди.

Шуни айтиш керакки ана шу майдон атрофида Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг кимё-технология факультети, янги қурилаётган Ўрта Осиё табиий газ илмий-тадқиқот институти бинолари жойлашган.

Наҳотки, ана шу факультет студентлари бу ерни гўзал хиёбонга айлантиришга қодир бўлмасалар? Биз ушбу масала юзасидан факультет декани, доцент Т. Абдурашидовга мурожаат этганимизда у ўз фикрини қуйидагича изҳор этди:

— Бизнинг факультет коллективи бу хиёбонни барпо қилишни кўпдан буён ўйлаб келмоқда. Лекин, бензин колонка ўрнидаги темир-бетон конструкцияларни бу ердан кўчириб, олиб ташламасдан туриб, асосий ишни бошлаб бўлмайди. Қани энди бизга Ленин район ободонлаштириш бошқармасидагилар ёрдам беришса, биз жон-жон деб биномиз рўпарасидаги майдонни хиёбонга айлантирган бўлар эдик.

Бизнингча, гўзал пойтахтимизни янада кўркам қилиш учун ҳамма жон куйдираётган ана шу кунларда Ленин район ободонлаштириш бошқармасидагилар кимё-технология факультетдагиларга албатта ёрдам кўрсатишлари керак.

Д. ЮСУПОВ.

НЕГА ШУНДАЙ?

Бундан тўрт йил муқаддам, Октябрь районидаги «Новза» маҳалласида район ободонлаштириш бошқармаси ва маҳалла активларининг ташаббуси билан Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган ҳамшаҳарларимиз жасорати шарафига боғ ташкил қилинганди. Ана шунда бу «Мардлар» боғи деб аталганди. Ўшанда бу ерга боғбон тайин қилиниб, ўтказилган ёш ниҳолларнинг қуриб қолмаслиги ва боғнинг ҳамиша озода бўлиши таъминланганди.

Лекин, боғ бугунги кунда қаровсиз ҳолга келган. Наҳотки, уни биронта боғбонга топшириб қўйишнинг иложи бўлмаса?

Н. СОБИРБЕКОВА,
Д. ЖЎРАЕВА.

Жаҳон ойнаси

КЎП НУСХАДА

БУДАПЕШТ. «Кошут» сиёсий нашриёти КПСС XXV съезди материаллари тўпламини венгер тилида кўп нусхада нашр этди. Китобга КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги доклади, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги доклади, КПСС XXV съезди қабул қилган ҳужжатлар, шунингдек Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадарнинг нутқи ҳамда КПСС XXV съездининг аҳамияти тўғрисида ВСИП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг баёноти киритилган.

Гангстерлар ва полициячилар

ТОКИО. Яқинда бутун Японияда гангстерларга қарши ўтказилган юришда ўн мингта полициячи ва граждан лар кийимидаги агентлар қатнашди. 1554 гангстер ушланди, қарийб ярим миллион долларлик наркотик моддалар ҳамда 22 та ўт отувчи қурол мусодара қилинди. Практиканинг кўрсатишича, қамоққа олинганларнинг кўпчилиги тез орада бўшатиб юборилиши назарда тутилса, қўлга тушганларни кўп деб бўлмайди. Шунга қарамай, полиция бу операцияни шов-шув қилиб юборди.

Шу билан ўтган йилнинг кузидан бошлаб учинчи марта тинтув ўтказилиши. Бундан аввалги икки тинтув натижасида 37 гангстер ташкилоти йўқотилган эди. Аммо шуни ҳам денгиздан томчи дейиш мумкин. Ўша полициянинг маълумотларига кўра Японияда 110 мингдан ошиқ жиноятчини бирлаштирган 2650 гангстер шайкалари бор.

Экономика киризиси

БУЭНОС-АЙРЕС, 1975 йил Уругвайда турмуш кечириш 67 процент қимматлашди, деб ёзади Аргентинанинг экономика журнали «Компетенсиа».

Ўтган йил, деб ёзади журнал Уругвай манбаларига асосланиб, Уругвайнинг миллий пул бирлиги — песо 14 марта қадрсизланди. Савдо балансининг камомати 167 миллион долларга баравар бўлди. Уругвайнинг чет давлатлардан қарзи жуда катта. Бу қарз 1975 йил дастлабки олти ойининг ўзидагина бир миллиард долларга етиб, ҳозирги вақтда 1,5 миллиард долларга бориб қолган дейилмоқда.

Уругвай экономикасининг кризиси машаққатлари меҳнаткашлар зиммасига тушмоқда. Ишсизлик тобора кўпайиб, нарх-наво кўтарилиб бормоқда. Энг зарур моллар шу қадар қимматлашиб кетганки, уларга меҳнаткашларнинг қурби етмайдиган бўлиб қолмоқда, деб ёзади «Компетенсиа».

Мамлакатнинг қишлоқ аҳолиси катта-катта заминдорларнинг ўзбошимчаликларига тамомила боғлиқ. Ижара ҳақи тўғрисидаги қонун қабул қилинганидан сўнг қишлоқ меҳнаткашларининг аҳволи айниқса ёмонлашди. Бу қонун катта заминдорлар ижара ҳақини ўз хоҳишича оширишларига рухсат этади. Ижара ҳақи муҳлатида тўланмаса заминдор деҳқонни «қонунга биноан» ердан ҳайдаб чиқаришга ҳақли.

ХИТОЙНИНГ ИҒВОГАРЛИК ҲАРАКАТЛАРИ ҚОРАЛАНМОҚДА

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукумати тинчлик ва дўстлик сиёсатини амалга ошириш йўлида куч-ғайрат сарфлаётганлигига қарамай, Хитой Ҳиндистонга қарши иғвогарликдан иборат кампанияни давом эттирмоқда, дейилади. мудофаа министрлигининг ҳар йили парламентга тақдим этадиган ҳисоботида.

Ҳисоботда Хитой қўшинларининг чегарадаги ҳаракати, айниқса Ҳиндистон-Тибет чегараси районидаги ҳаракати анча кучайганлиги уқтириб ўтилади. Хитой қўшинлари, дейилади мазкур ҳужжатда, ўтган йил октябрь ойида Ҳиндистон территориясига суқулиб кирдилар ва чегаранинг Ҳиндистон томонидан одатдаги соқчилик хизматини адо этиб турган тўртта ҳарбий хизматчини ўлдирдилар.

Хитой, жумладан, мамлакатнинг шимоли-ғарбий районларида қўзғолончилик вазиятини туғдириш мақсадида ҳар хил душман унсурларни қўллаб-қувватлашни давом эттирмоқда. Шунга қарамай маочилар пропагандаси чалғитиб қўйган шахслар чет элдан рағбатлантирилаётган ва йўналтирилаётган ҳукуматга қарши ғайри қонуний ишларни давом эттиришнинг тамомила беҳуда эканлигини тушуна бошлаганликлари очиқдан-очиқ кўриниб турибди, деб уқтириб ўтилади ҳисоботда.

Турдош Олмаота авторемонт заводи билан мусобақалашаётган Волжск автозаводи Тошкент марказининг ишчан коллективи автомашиналарни ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш иши юзасидан меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатаяпти.

СУРАТДА: автомобилларга техника хизмати кўрсатиш участкасининг бошлиғи Борис Матвеев билан слесарь Ҳамидулла Эгамбердиев иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

ТАКОМИЛЛАШГАН УСУЛДА

Илгарилари заводларда цемент машиналарга қўлда ортилиб, ташиларди. Кейинчалик цемент ташишнинг бундай эски усули ўрнига қисилган ҳаво ёрдамида шлангларда цемент ташишнинг янги усули қўлланилиб бу борадаги катта қийинчиликлар ҳал этилди. Аммо цемент ташишнинг бу усулида ҳам кўпгина нуқсонлар бўлиб, бунда қимматбаҳо ва камёб пневматик насослар, металл қувурлар, металл ўтказгичлар тез ишдан чиқарди. Шунингдек, электр қуввати ва қисилган ҳавонинг кўп ишлатилиши туфайли катта харажатлар сарфланарди.

«Узоргтехстрой» трести Янгийўл темир-бетон маҳсулотлари заводининг цемент омбори реконструкция қилинаётганида цемент ташишдаги юқорида айтиб ўтилган нуқсонларни бартараф этиш мақсадида цемент ташишнинг янга схемасини ишлаб чиқди. Бунда завод ичида цементлар монжуслардан фойдаланиб, зич ҳолда ташилади. Цемент ташишнинг бу янги пневмотранспорт усулини жорий этиш юқорида айтиб ўтилган камчиликлардан бутунлай ҳоли. Аввалги усул бўйича цемент ташишда тез ишдан чиқадиган техника линияси, пневматик насослар ва бошқа қимматли мосламалар янги такомиллашган усул бўйича цемент ташишда умуман ишлатилмайди. Бу эса меҳнат унумдорлигини бир неча баробар ошириб, пўлат қувурларнинг ишдан чиқишини анча камайтириш имконини берди. Бир тонна цементни ташиш учун сақланадиган сиқилган ҳаво сарфлаш 4—5 баробар қисқарди.

Такомиллашган цемент ташиш усули 37 минг сўм иқтисодий самара беради. Цемент ташишнинг бу технологиясини республикамиздаги темир-бетон маҳсулотлари ва барча уйсозлик комбинатларида кенг қўллашга тавсия қилиш мумкин.

Адабиёт ва санъат

ЎЗБЕК ТИЛИДА БИРИНЧИ МАРТА

В. Шукшиннинг «Серғайрат одамлар» пьесаси асосида спектакль Сурхондарё область музикали драма театрининг кўкламги биринчи премьераси бўлди. Атоқли совет ёзувчисининг бу сатирик комедияси ўзбек тилида биринчи марта саҳнага қўйилди. Спектаклни театрнинг бош режиссёри М. Равшанов саҳнага қўйди.

Янги асар театрнинг гастрол репертуарига киритилган. Театр коллективи областдаги қишлоқ районлари меҳнатчилари олдида ўз маҳоратини намойиш қилади.

(ЎзТАГ).

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ ТАҲЛИЛИ

Сўнгги йиллар адабий танқидчилигида аналитик таҳлилнинг тобора чуқурлашиб бораётганлиги сифат, мезонининг кескин юксалишига, бу эса ўз навбатида қувончли самаралар бераётганлигига сабаб бўлмоқда. Бу ишда етакчи олимларимиз билан бирга ўз таҳлил услубига эга ёш, истеъдодли адабиётшунослар ҳам фидойилик кўрсатяпти. Улар орасида П. Шермуҳамедов алоҳида ажралиб туради. Унинг мантиқий кучли мушоҳада ва илмий кузатишлари, муайян асар ёхуд адабий муаммолар ҳақидаги чуқур асосланган фикрлари тош босиши, аксар ҳолда сўнгги сўз бўлиши ҳеч кимни ажаблантирмайди.

Кейинги пайтда танқидчи кам ўрганилган соҳа — кичкинтойларнинг катта адабиёти таҳлилига бутун эътиборини қаратди. Ўзбек совет болалар адабиётининг шаклланиши, тарихий — маънавий манбалари, тараққиёт босқичларини таҳлил қилишда самарали ишлар қилмоқда. Хусусан, Москвадаги «Детская литература» нашриётида чоп этилган «Ўзбекистон болалар адабиёти» йирик тадқиқоти Иттифоқимиздаги мутахассисларнинг диққат-эътиборига сазовор бўлди.

Олимнинг яқиндагина «Ёш гвардия» нашриёти чоп этган «Она сутидек покиза» мақолалар мажмуаси аввалги ишларининг бевосита давоми бўлиб, янги адабий фактлар ва долзарб муаммолар асосида ҳозирги ўзбек совет болалар адабиётининг таҳлилига бағишланган.

Мажмуа мундарижасини ташкил этган муаммолар, таҳлил объектлари ва мавзулар хилма-хил бўлса-да, уларни бир бутунлаштириб турган бош масала — болалар адабиётининг она сутидек ҳалол бўлишга бориб тақалади. Гап болалар адабиётининг катталар адабиётидан фарқи ва муштарак жиҳатлари ҳақидами, «ҳаётни ҳаққоний ва ҳар тарафлама тасвирлаш» тенденцияси ва «ёш китобхоннинг ижтимоий психологик хусусиятлари, имконият ва талабларини ҳисобга олиш» борасидами, ижобий ва салбий қаҳрамон муаммоси, жанрлар масаласи тўғрисида кетадими ёхуд болалар адабиётининг энг муҳим масалалари қизғин таҳлил қилиниб, «эрмак учун латифа тўқиётган» айрим авторлар танқид қилинадими, марҳум шоир Қ. Ҳикмат ижоди фазилатлари самимийлик, ҳассослик, бадиий соддалик, ҳозиржавоблик ва долзарблик — ижодидаги ўзига хос оҳанг ва ҳаётий мазмун белгиланадими, дўстлик ва ватанпарварлик мавзуидаги асарлар таҳлил қилинадими, уларнинг ифода формалари ва йўсинларидан қатъий назар тўпламдан шу олижаноб, ягона ғоя қизил ип бўлиб ўтади.

Дарҳақиқат, болалар ҳам, уларнинг адабиёти ҳам жуда нозик. Лев Толстойдек, улуғ даҳо бир яшарликдаги ҳаётини беш ёшликдан то умрининг сўнгги кунигача бўлган ҳаёти билан беҳуда таққосламаган ва «Беш ёшликдан ҳозирги ёшимгача бўлган оралиқ — атиги бир қадам, аммо янги туғилган чақалоқ билан беш ёшлик бола ўртасидаги масофа ниҳоятда узоқ» деб бежиз айтмаган.

Сал, арзимаган нарса билан улар тарбиясига, шаклланиши ва ўсишига салбий таъсир етказиш мумкин. Бу нарсага ўта эҳтиёт бўлиш керак. Чунки ёзувчи Х. Тўхтабоев айтмоқчи «боланинг орзу ва истаклари, ҳавас ва интилишлари — келажакка ўзини тайёрлаши — бу оддий масала эмас». Муаллиф болаларга аталган асарларда «ҳаётнинг мураккаб муаммоларини кўтариб чиқиш шарт эмас», бу улар «онгига кўра — била туриб ёмон таъсир ўтказиш билан баравар» деювчи «назариячилар»ни одилона танқид қилади. Ва «ёзувчининг болалар характери ва руҳий оламини, уларнинг воқеликни идрок этиш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, бизни ўраб турган дунёни навқирон китобхон онгига бутун мураккаблиги билан, бўяб-безамасдан етказиш» болалар ёзувчисининг асосий вазифаси, бурчи эканлиги таъкидланади. Шу юксак талабдан келиб чиқиб, Ойбекнинг «Болалик», А. Мухтор, Қ. Ҳикмат, К. Икромов, Х. Тўхтабоев, Н. Фозилов, Ҳ. Пўлатов, Л. Маҳмудов, Э. Раимов каби ёзувчиларнинг болалар ҳаётидан олиб ёзилган, уларни «эзгуликка, Ватан, халқ манфаати йўлида хизмат қилишга ундайдиган» энг яхши асарлари таҳлил қилинади, шулар воситасида ўзбек болалар адабиётидаги етакчи тенденциялар, бош хусусият ва асосий фазилатлар белгиланади, М. Жалолиддинова, С. Аъзамова ва бошқа қаламкашларнинг «воқеаларни қуруққина қайд қилган» бадиий қуввати паст асарлари адолатли танқид қилинади.

«Ёзувчилик бурчини ўйлаб...» мунозарасида қатор муҳим адабий—эстетик масалалар ўртага ташланган. Эстетика принципи бир хил бўлган ҳолда болалар ва катталар адабиёти ҳамда уларнинг бир-биридан фарқи, болалар адабиётининг ўзига хос талаблари, салбий қаҳрамон ва унинг ёш китобхонларга таъсири масалалари борасида билдирилган фикрлар ёзувчи — танқидчи— шоир диалог — суҳбатининг қанчалик сермазмун ва фойдали эканлигидан далолатдир.

Умуман, П. Шермуҳамедов қалами учун чуқур ва ҳар тарафлама илмий, аналитик таҳлил, адабиётнинг зарур, ҳал қилинишини кутиб ётган масалалари хусусида жаҳон ва рус адабиёти ҳамда маҳаллий материаллар асосида ишонарли назарий хулосалар чиқариш, шу фикрларини мақоладан китобдан китобга янги фактлар асосида бойитиш ва давом эттириши, шу билан унинг янги қирраларини кашф этиш фазилати хосдир. Фикримизни ушбу китобдаги «Қадамлар дадилроқ бўлсин», «Ёзувчилик бурчини ўйлаб», «Сеҳрли қаҳрамон тақдири» мақолаларидаги муштарак хусусиятлар ҳам исбот қилиб турибди. Гарчи ушбу мақолалар характер жиҳатидан турли хил бўлсада, уларда саргузашт ва илмий фантастик асарлар таҳлилига, ижобий қаҳрамон ва унинг реалистик тасвирига оид муштарак муаммолар турли аспектларда ёритилади.

Умуман, П. Шермуҳамедов адабий жараёнда энг фаол ва заҳматкаш танқидчи сифатида тан олинган. Унинг ҳаққоний, чуқур илмий таҳлиллари асосийлиги ва мантиқийлиги билан ажралиб туради. Шунинг учун унинг адибларимиз олдига қўяётган вазифалари ҳам катта ва қонунийдир: «Она сутидек покиза асар ёзиш— унда муайян ижтимоий масалалар қаламга олиниши, тўлақонли қаҳрамонлар образлари яратилиши — ҳар бир ёзувчининг юксак гражданлик бурчи» дегани партиямизнинг қалам аҳллари олдига қўяётган вазифаларнинг туб моҳиятининг ўзгинаси-ку.

Нарзулла ШОДИЕВ,
филология фанлари кандидати.

«КПСС XXV СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИ» ТЎПЛАМИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС XXV съезди материаллари» тўпламини босиб чиқарди. Китобга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисида съездда қилган доклади, ўртоқ Л. И. Брежневнинг якунловчи нутқи, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг съездга ҳисобот доклади, съезд мандат комиссиясининг доклади киритилган.

Тўпламда съезднинг ўртоқ Л. И. Брежнев доклади юзасидан қабул қилган резолюцияси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги доклади ва якунловчи нутқи эълон қилинган.

Китобда КПСС Марказий Комитетининг «1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» лойиҳаси юзасидан съезд қарори ва съезд тасдиқлаган шу ҳужжатнинг тексти берилган.

КПСС XXV съездининг «Империализм ва реакция тутқунларига озодлик!» деган баёноти китобга киритилган.

Китобда партия XXV съездида сайланган КПСС Марказий Комитети ва КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг составлари, КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги информацион ахборот ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезд ёпилиши пайтидаги нутқи эълон қилинган. (ТАСС).

Аскар ҳақида баллада

Омон МУХТОРОВ

Аскар хайрлашиб, жўнаркан жангга —
Ўз ёрига шивирлади кўп бор қайтадан:
«Уйимга қайтаман, босилсин аланга,
Қайтаман, дилбарим, қайтаман...»
Мактуб ёзди йўлдан аскар, кирмасдан
жангга:
«Кутгин мени йиғламасдан. Сенга
айтаман.
Уйимга қайтаман, босилсин аланга,
Қайтаман, дилбарим, қайтаман...»
Олис йўлни ўз ортида қолдирди аскар,
Ортда қолди манзиллардай, кунлар ва
тунлар.
Бир кун келиб, ўт бағрига кирди
муқаррар,
Ўт бағрида кўзларидан оқди учқунлар.
Мактуб ёзди,
Тикиб ширин жонини жангга,
Озод бўлиб борар экан кундан кун
Ватан:
«Уйимга қайтаман, босилсин аланга,
Қайтаман, дилбарим, қайтаман...»
Курашарди.
Ўлим унинг хаёлида йўқ.
Билмас эди:— Уруш номард.
Ўлимдир номард.
Нақ санчилди юрагига дайдиган бир ўқ,
Гўё унинг юрагига санчилиши шарт!
У боқаркан сўнгги бора тўймай оламга,
Лабларидан маҳзун шивир учди дафъатан:
«Уйимга қайтаман, босилсин аланга,
Қайтаман, дилбарим, қайтаман...»
Уруш битди,
Қайтиб келди юртнинг баҳори.
Йиллар ўтиб, келинчаклар бўлди
бувижон.
Аммо, ажаб,
Остонада аскарнинг ёри —
Уни кутган бир ҳолатда ўтирар ҳамон.
Ҳамон яқин келолмайди алвидо унга,
Қулоғида сирли бир сас янграйди
баъзан:
«Уйимга қайтаман, босилсин аланга,
Қайтаман, дилбарим, қайтаман...»

МАЛИКА

ХАЛҚ ОҲАНГИДА

Уйлаб юрибман сени. Уйламаган пайтим
ҳам.
Куйлаб юрибман сени. Куйламаган
пайтим ҳам.
Сўйлаяпман, воажаб, сўйламаган пайтим
ҳам.
Шудир менинг ҳолатим. Шудир бугун,
маликам.
Осмонда ойга боқдим. Сен ой бўлиб
туюлдинг.
Йўлимда сойга боқдим. Сен сой бўлиб
қуюлдинг.
Қаршимда тоққа боқсам, сен тоғ бўлиб
уюлдинг.
Шудир менинг ҳолатим. Шудир бугун,
маликам.
Менинг шикоятим йўқ. Оламда йўқ
шикоят.
Сени ниҳоят излаб, топдим сени ниҳоят.
Менинг ҳикоятим сен. Бошла ўзинг
ҳикоят.
Шудир менинг ҳолатим. Шудир бугун,
маликам.

* * *

Ҳайдадим навқирон ёшимда
Уммонга ҳаётим кемасин.
Истайман, янграган бошимда —
Муҳаббат бошимдан кетмасин.
Жойланмиш жонимга бу ҳаёт,
Изғирин жонимдан ўтмасин.
Сен ҳам бўл, санамим, эҳтиёт,
Муҳаббат бошимдан кетмасин.
Севиб мен, топганман ниҳоят,
Шоирлик, одамлик қитъасин.
Чўктириб кетмасин шикоят,
Муҳаббат бошимдан кетмасин.
Узайсин оламда баҳорим,
Кўп ўтмай, баҳорим битмасин.
Уммонда қолмасин мозорим,
Муҳаббат бошимдан кетмасин...

* * *

Ажиб ҳолат, менинг қаршимда япроқлар чалар қарсак,
Фақат япроқ эмас, қаршимдаги боғлар чалар қарсак.
Кўкарган томлару томларга томлардан ўтар офтоб,
Қуёшли кўчаларда янги байроқлар чалар қарсак.
Менингдир минбарим бу тоза кўклам минбари, шундан,
Менинг кўклам-куйимга дўсту ўртоқлар чалар қарсак.
Жаранглар лаҳзалар деб, мен эшитгандим, экан тўғри,
Ҳаётимда баҳорий нозанин чоқлар чалар қарсак.

* * *

Лоладай, кўклам куни, кўкламни кўрмоқ қасдида,
Мен кезарман лолазор қирнинг баланду пастида.
Бўю-бастин кўрсатар гўё қизил кийган санам,
Мен уни қучгим келар ногоҳ шу бўю-бастида.
Мастлигимдан барчаси, дўстлар, мени қилманг хижил,
Йўқ бугун май мастлиги мендек ҳаётнинг мастида.
Мен демасман ҳеч қачон бекорга кўкламни санам,
Бахтиму бахтсизлигим кўклам-санамнинг дастида.
Айт қўшиқлар, қосадек қалбинг, Омон, тўлган нафас,
Гарчи сен айтган қўшиқ ҳечдир бу дилбар наздида.

РАҚС СЕҲРИ. З. Какафикас фотоэтюди.

КЕЛИНЧАК

Дугонам, иқболинг кулибди бугун,
Сурурли боқибсан севги тонгига.
Муҳаббат қўшиғи этибди мафтун,
Жўр бўлгин вафонинг куй —
оҳангига.
Тақдир ҳадя этган шу ноёб туйғу,
Ипк бора пойингга солмиш
поёндоз.
Бахт бўлиб ушалмиш бокира орзу,
Толеинг мунаввар, кўнглинг
сарафроз.
Истагим: билмагин хазон фаслини,
Муҳаббат нурлари ёритсин йўлинг.
Садоқат дурларин тергин аслини,
Саодат созини янгратсин қўлинг.

Саодат МАҲМУДОВА.

Ибратли дафтар

(Ҳажвия)

Маҳалламизда Ҳувай шофер деган таксичи бўлар эди. Аслида отаси умид билан қўйган исми шарифи Ҳувайдо экан-у, бу хотинча исм, деб, паспорт олаётганда «Ҳувай» қилиб қисқартириб ёздирган экан. Ўша Ҳувайнинг ҳам оламдан ўтиб кетганига йигирма йилча бўлди. Ҳозир ўғли шофер. Ота касбини қилиб такси ҳайдаб юрибди. Вафотидан сал олдин шу ўғлини уйимга юбориб, мени чақиртиргани кечагидай эсимда. Борганимда инқиллаб ўрнидан тураётган эди, биқинида санчиқ пайдо бўлиб, яна бошини ёстиққа ташлади.

— Уҳ...— деди бир оздан кейин. — Ҳайрият, ўтиб кетди.

— Ким ўтиб кетди? — деб сўрабман соддалик қилиб.

— Оғриқ-да, — деди Ҳувай шофер. — Аттанг, пенсияга чиқай деб турганимда шу фалокат бўлди. Етдим деганимда йиқилдим.

Уни нима деб юпатишимни билмас эдим. Бир йил аввал авария қилганидан бери ўнгланмайди. Бу давр ичида қанчадан-қанча одам юпатиб кўнглини ололмаган. Буни ҳам биламан. Шунинг учун сукут сақлаш маъқул деб ўтиравердим. Бир маҳал ҳовлида юрган ҳалиги ўғлини чақирди.

— Ҳой, бу ёққа кел!

У остонада пайдо бўлгунича менга ундан шикоят қилиб ётди:

— Билмадим бу одам бўладими, йўқми? Тўрт йилдан бери тўртинчи синфдан нарига ўтолмайди.

— Зарари йўқ, Ҳувай ака, — дедим мен маслаҳат берган бўлиб. — Илми бўлмаса ҳунари бўлар.

— Битта ҳунар шоферликми?!— деди Ҳувай ака.

«Ҳар ким ҳам ўзининг касбидан ноліб ўтар экан», —деб ўйладим ичимда.

— Нима дейсиз, дада!— деди ўғил остонадан бир қадам ичкари кириб.

— Бу ёққа кел! — деб буюрди отаси. — Ёстиғимнинг тагида дафтар бор. Олиб бер.

Ўғли қора муқовалик қалин дафтарни олиб берди.

— Энди кетавер, — деди отаси. Дафтарни менга узатиб, тайинлади:— таксида ишлаб, бошимдан ўтган ҳангомаларни мана шунга ёзиб қўйганман. Пичоққа илинадиган жойи бўлса, у ёқ-буёғини тузатиб, газетага чиқарарсиз ёки бўлмаса китобингизга киритарсиз.

Уйимга келиб, дафтарни ўқишга киришдим. Бу Ҳувай аканинг кундалик дафтари бўлиб, ичида «пичоққа илинадиган» жойлари жуда оз эди. «Борига бозор» дегандай ўша саҳифаларни китобхонлар билан баҳам кўргим келди. Мана улар:

«Бир куни девдай бир маст одам қўл кўтарди. Тўхтадим. Ёнимга ўтирди-ю, қўлимга учта юзталикни берди. (Албатта, дафтардаги ҳисоб эски пулда эди).

— Мен шахтёрман, — деди у. — Мана шу пулни олгину, мени Оҳангаронга етказиб қўй!

— Хўп!— дедим.

Беш минут ҳам юрмасимдан ҳалиги одам ухлаб қолди. Шу пайт кўмир складининг ёнидан ўтиб кетаётган эдим. Машинани бирдан тўхтатган эдим, ёнимдаги шахтёр уйғонди.

— Келдик! — дедим унга. — Тушинг!

Қарайдики, ҳаммаёқ қоп-қора кўмир.

— Раҳмат! — деб тушиб кетди.

Эртаси куни ҳалиги пулга чойхонада улфатларимга ош қилиб бердим. Ошнинг пулини қанақа қилиб топганимни айтган эдим роса кулишди».

Ҳувай аканинг кундалик дафтаридаги иккинчи воқеа ҳам шунга ўхшаган:

«Бир куни вокзалда турсам, битта ғирт маст одам келиб:

— Чилонзорга олиб бориб қўй! —деди.

— Қанча берасиз? — деб сўрадим.

— Юз сўм етадими?— деди.

— Ўтиринг! — дедим.

Ёнимга ўтирди-ю, битта юзталикни берди.

Салдан кейин ҳалиги юз сўм эсидан чиқиб қолди.

— Биласанми, ука, — деди у тили бўрга айланиб. — Хотиним ёмон. Олдида сенга пул берсам, жанжал қилади. Ҳозир бериб қўя қолай. Ма, ол, ош бўлсин!

У шундай деб, яна битта юзталикни берди. Сал юргандан кейин иккита юзталикни чиқариб бериб илтимос қилди:

— Биласанми, ука, мана шу пулга иккита тўшак олиб бер, барака топ.

Илтимосини бажо келтирдим: хўжалик моллари магазини ёнида машинани тўхтатиб, иккита тўшак олиб чиқдим. Уларни орқа ўриндиққа ташлаб қўйиб, йўлда давом этдим. Ёнимдаги йўловчи уйига етганидан кейин қўлимга яна битта юзталикни бериб раҳмат айтди. Тушиб уйига кириб кетди. Ҳали кутаман, чиқмайди, ҳали кутаман, чиқмайди. Сигнал бердим. Бир хотин чиқиб саломлашди.

— Ҳа, эрим такси ҳақини тўламадими?— деб сўради у.

— Тўлади,— дедим мен.— Мана бу тўшакларни олинг.

— Э, тавба! — деди хотин кафтлари билан икки сонига шапатилаб. Кейин жаврай кетди: — Ўлар бўлсам ўлиб бўлдим. Қачон маст бўлса албатта иккита тўшак олиб келади. Эрим олиб келади, мен қўшниларимга ярим баҳосига сотаман. Мендан тўшак олмаган қўшни қолмади. Энди буларни кимга сотаман?! Уйни тўшак босиб кетди.

Мен ҳайрон бўлиб сўрадим:

— Эрингиз нега ҳадеб тўшак олаверади, билмадингизми?

— Ҳушёр вақтида сўрасам билмайман дейди.

Хотин тўшакларни олди. Уйига кириб кетаётиб менга раҳмат айтди. Албатта раҳмат айтади-да. Менинг ўрнимда бошқа бирорта учар шофер бўлганида «эрингиз такси ҳақини тўламади», деб хотинидан пул олиб, тўшакни ҳам беркитар эди.

Эртаси куни шу уч юз сўм ҳисобидан чойхонада улфатларимга ош қилиб бердим. Бу ошнинг пулини ҳам қандай қилиб шилганимни айтган эдим, қотиб-қотиб кулишди. Улар тўшакпараст мастга ҳам қойил қолишди».

Кундалик дафтарнинг охирроғида афсус билан ёзилган сатрлар бор эди:

«Мана, сал кам бир йилдан бери майиб бўлиб ётибман. Кўп одам мени кўргани келди, ҳол-аҳвол сўради, шифо тилади, юпатди. Аммо бир неча марта ошимни еган улфатларимдан бирортаси ҳам қорасини кўрсатмади».

Кундаликдаги бундан кейинги сатрлар васиятнома эди:

«Ўғлим!— деб ёзибди Ҳувай ака.— Эҳтимол, сен ҳам мендек шофер бўларсан. Шунча йил топган ҳаром пулим юқмади. Охири одамларнинг қарғишига учраган бўлсам керак, мана, мажруҳман. Бу гапларни қулоғингда тут, болагинам!...»

Худди шу сатрларни Ҳувай аканинг ўғлига ўқиб берган эдим. Таъсир қилган бўлса керак. Негаки, таксида «ҳалол» ишлаяпган эмиш. Шунинг учунми, гуркираб кетяпти дейишади. Янги даҳғиллама участкасини ҳам бир ёзда қуриб, ичига кириб олибди.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

Маданий алоқалар тарихидан

ЖАББОРЛИ ВА ЎЗБЕК ТЕАТРИ

Жафар Жабборли Ўзбекистонда бўлмаган ва умуман сафарга энг кам чиққан ёзувчилардан биридир. Аммо Озарбайжон санъаткорлари ичида Ўзбекистонда энг машҳурларидан бири ҳам Жабборлидир. Бу ҳол табиий. Чунки, Озарбайжон совет драматургиясининг асосчиларидан бири, буюк истеъдод соҳиби Жафар Жабборли ижодиёти ва ҳаёти билан Ўзбекистонга боғлиқ бўлган.

Ж. Жабборлининг архивида Ўрта Осиё халқлари, жумладан, ўзбек тилида ёзилган шеърлар ва қайдлар ҳам учрайдики, бундан улкан санъаткорнинг Ўрта Осиё халқлари маданияти, турмуши билан қизиққанини кўрамиз.

Ж. Жабборли 1930 йилларда Озарбайжон театрининг адабиёт бўлими мудири бўлиб ишлаб юрган кезларида, Ўрта Осиё республикаларининг театр жамиятлари билан алоқада бўлган ва репертуарларидаги замонавий асарларни Озарбайжон театрига юборишларини улардан илтимос қилган.

Озарбайжон адабий муҳити, хусусан, Жафар Жабборли ижоди ва фаолияти ўзбек театр маданиятининг ташкил топишида, шаклланишида муҳим роль ўйнаган. 1924— 1928 йилларда Боку театр техникумида таҳсил олган Муҳиддин Қори Ёқубов, Ҳалима Носирова, Исроил Исмоилов, Ҳакима Хўжаева ва бошқаларнинг мисолида буни кўрамиз. СССР халқ артисти Ҳалима Носирова кейинчалик ёзган эсдаликларидан маълум бўладики, бу ёш талабалар ёзги каникуллари давомида У. Ҳожибеков ва Ж. Жабборлининг асарларини Фарғона, Самарқанд, Тошкент, Наманган, Андижон, Бухоро, Қўқон саҳналарида ижро этганлар.

Ўзбек совет адабиётининг яловбардори Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий билан Жафар Жабборли замондош бўлганлар. Аммо бир-бирлари билан учрашмаганлар. Шунга қарамай уларни бирлаштирувчи бир жиҳат бор, бу — ижодда мавзу ўхшашлигидир. Ўзбек — Озарбайжон адабий алоқалари тарихида бундай ҳодиса муҳим бир босқични ташкил этадики, буни чуқур ўрганиш, тадқиқ этишга эҳтиёж бор.

Икки буюк санъаткорнинг бир-бирини тўлдирувчи мавзуларда ёзган асарлари шуни кўрсатадики, бир хил тарихий шароитда тараққиёт босқичига қадам қўйган озарбайжон ва ўзбек халқлари тил, одат — анъаналари билангина бир-бирларига яқин бўлиб қолмай, маънавий ҳаёти ва тафаккур тарзи билан ҳам яқин, қардошдирлар. Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг «Бой ила хизматчи»сида Ғофур ва Жамиланинг тақдири Ж. Жабборлининг «Ойдин» пьесасидаги Давлат ва Гултакиннинг фожиасига ўхшашлиги ёки ўша воқеанинг мантиқий давоми бўлиб туюлиши ҳам бежиз эмас. Ж. Жабборли асарларининг Ўзбекистонда яхши кутиб олиниши яна бир сабаби озарбайжон ва ўзбеклар ҳаёти учун муштарак хусусиятларнинг бадиий жиҳатдан санъаткорона тасвир этилишидир.

1931 йилда Озарбайжон Давлат Опера ва балет театри коллективи ўзининг Ўзбекистон гастролига Ж. Жабборлининг «Олмос» номли машҳур саҳна асарини олиб келди ва Тошкент, Самарқанд саҳналарида муваффақият билан намойиш этди. Бу ҳақда гастроль раҳбари, Озарбайжон ССР халқ артисти, бастакор Афросиёб Бадалбекли 1931 йил 18 июлда Ж. Жабборлига Самарқанддан юборган хатида шундай ёзади:

«Азиз Жафар, «Олмос» Ўзбекистонда зўр акс-садо берди, Тошкентда, ниҳоят бу ерда— Самарқандда ҳамма ёшлар «Олмос» билан қизиқмоқдалар, улар ҳар он Олмос образи ҳақида саволлар ёғдирмоқдалар...»

Озарбайжон театрининг республикамизга ҳар сафар гастролга келиши Ж. Жабборлининг янги асарини ўзбек томошабинлари ҳукмига ҳавола этиш демак эди. 1934 йил Ўзбекистонга келган Озарбайжон Давлат драма театри буюк санъаткорнинг «Ўт келини», «1905 йилда», «Яшар» пьесаларини қўйди. Халқимиз бу асарларни зўр ҳаяжон ва эҳтиром билан кутиб олди. Бу ҳодиса, ўша кунлари матбуотда қайд этилганидек, ўзбек совет театр маданиятида унутилмас бир воқеа сифатида қабул қилинган.

Умуман, Ж. Жабборлининг ўзбек маданияти, адабиёти билан боғлиқ ижодий фаолияти, унинг адабий таъсири ўзбек — озарбайжон адабий алоқалари тарихида ёрқин саҳифалардан биридир. Халқимизни ўзининг ўлмас, порлоқ ва бадиий жиҳатдан баркамол асарлари билан мафтун этган Ж. Жабборли, Фузулий ва Собир, Вурғун ва Жовид каби азиз ва муҳтарамдир.

Анвар ЖАББОРОВ.

Янги китоблар

ГОРЬКИЙ АСАРЛАРИНИНГ 7-ТОМИ

Ғафур Ғулом номли бадиий адабиёт ва санъат нашриётида социалистик реализмнинг асосчиси Алексей Максимович Горький танланган асарлари ўн томлигини ўзбек тилида нашр этиш давом этмоқда. Ҳозиргача китоб магазинларининг прилавкаларига еттинчи том чиқарилди. Унга ёзувчининг «Клим Самгин ҳаёти» повестининг иккинчи қисми киритилган.

Ана шу нашриётда ёзувчи Назир Сафаров танланган асарлари тўрт томлигининг иккинчи томи ҳам нашрдан чиқди. У 50 минг нусхада чоп этилган.

Чилонзор районидаги 4-маданият уйи ҳамиша ёшлар билан гавжум. Турли соҳаларда меҳнат қилаётган йигит ва қизлар ишдан бўш вақтларида бу ерда ўзлари севган санъат сирларини ўрганадилар.

СУРАТЛАРДА: маданият уйининг ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли куй ижро этмоқда; рақс ансамбли иштирокчилари «Дугоналар» рақсини намойиш этишяпти.

Р. Альбеков фотолари.

●Умри боқий дўстлик

ИВАНОВО САФАРИДАН

Тошкент ва Иваново областлари меҳнаткашлари ўртасида ўрнатилган дўстлик йил сайин ривожланиб бормоқда ва яхши самаралар бермоқда. Кўпгина ишлаб чиқариш корхоналари ўзаро мусобақалашиб халқ хўжалигининг тараққиётига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ана шу умри боқий дўстликнинг ривожланишида маданият ходимлари ҳам актив қатнашишяпти. Куни кеча Тошкент область маданият ходимлари делегацияси Иваново сафаридан қайтиб келди. Делегацияда Тошкент область касаба союзлари Совети маданий-оқартув бўлими мудири В. Ф. Дробишчев, «Қизил тонг» тикув бирлашмасининг маданият саройи директори М. Исмоилова, Ленин номли электрон-техника заводи маданият саройининг халқ рақслари бадиий раҳбари И. Исмоилов бор эди. Улар бир неча кун давомида дўстлар ўлкасидаги қатор корхоналарда меҳнат илғорлари билан танишдилар, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатилишини ўргандилар. Ўзбек маданият ходимларининг яқиндан берган ёрдами туфайли бир қатор корхоналарнинг маданият саройларида ўзбек халқ миллий рақслари саҳналаштирилди. Сафар давомида келгусида маданий алоқаларни ривожлантириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилди.

Шундай қилиб яқин вақтлар ичида пойтахтимиз бадиий ҳаваскорлик коллективлари у ерга бориб, ўзларининг маҳоратларини намойиш қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси қошидаги ҳисоблаш марказида юқори диапазонда ишловчи янги электрон ҳисоблаш машиналари комплекси ишга тушиш арафасида турибди.

СУРАТДА: ана шу бошқарманинг Владимир Балашов билан инженер Нина Арехова ЕС—1020 электрон ҳисоблаш машинаси комплексини монтаж қилиш пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

●Ҳар тўғрида

Энг қадимги касб

Энг қадимги касб нима? Бу саволга америкалик олимлар — Харрис ва Искандер стоматологлик касби деб жавоб беришади. Чунки, улар бундан 24 йил муқаддам Миср территориясида жойлашган эски қабристонлардан бирида қазилма ишлари олиб борилаётган вақтда уч дона одам тиши топишга муяссар бўлган эдилар. Бу тишларга тилла қоплама қуйилганлиги ҳам аниқланганди. Хўш, бу қоплама қачон қуйилган? Олимлар бу саволни аниқлаш учун узоқ текшириш ишлари олиб боришди. Натижада, улар бизнинг давримизга келиб бу тишлардаги қоплама бундан 4 минг 500 йил муқаддам илгари номаълум уста томонидан яратилганлигини исботладилар.

«Шуҳрат» баҳоси

Ғарбий Германиянинг Оберстдорф шаҳрида идиш-товоқ ювувчи 54 ёшли Хейнц Вильгельм қачонлардир шон-шуҳрат қозониш иштиёқи билан яшарди. Бироқ, вақт ўтиб борарди-ю, журналистлар у ҳақда ҳеч қандай шов-шув кўтармас эдилар. У март кунларидан бирида чанғичилар машғулот ўтказадиган спорт базаси томон йўл олади. У ерда ўзини моҳир чанғичи деб таништириб, 145 метрлик энг юксак трамплинга кўтарилади. Лекин у ўзи билан бирга чанғи олиб чиқишни унутган эди. Хейнц вақтни қўлдан бермайди. Ўша ерда ётган картон қутичаси қопқоғига ўтириб пастга қараб шўнғийди. Трамплиннинг 50 метрлик белгисигача юксакликда учиб боради ва иккита қовурғаси синади, мияси эса енгил жароҳатланади. Эртасига бу шуҳрат тўғрисида маҳаллий матбуотда Хейнцнинг расми билан у ҳақда мақтов материал босиб чиқарилади.

Тўрт йилда бир марта

Австралиялик Маргарет Айсбетт ўз туғилган кунини 24 мартда нишонлашида юзлаб телеграммалар олди. Улар орасида Рим папаси ва қироличаси Елизаветтадан келган табриклар ҳам бор эди. Улар Айсбеттнинг бунчалик узоқ яшаши билан табриклашарди. Бунинг боиси бор. Чунки худди шу йили Айсбеттнинг туғилганига 100 йил тўлган эди. У 1876 йилнинг 29 февралида оламга келган бўлиб, ҳар тўрт йилда ўз туғилган кунини нишонлар экан.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6|IV да **Бой ила хизматчи,** 7|IV да **Уйланиш.**

КИНО

6 АПРЕЛДА

Шаҳарликлар — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.30, 20.00, 21.30), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.45), «ВОСТОК» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.45), «НУКУС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00).

Мақсад сари — «ҚОЗОҒИСТОН» (13.30, 16.00, 20.00, 21.00), «ДРУЖБА» (13.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.45).

Махфий полицияга ҳужум — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.00), Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00).

Анна ва командор — «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 18.00, 19.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00).

Севишганлар ҳақида романс — «МОСКВА» (14.30).

7 АПРЕЛДА

Шаҳарликлар — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.30, 20.00, 21.30), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.45), «ВОСТОК» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.45), «НУКУС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00).

Мақсад сари — «ҚОЗОҒИСТОН» (13.00, 16.00, 20.00, 21.00), «ДРУЖБА» (13.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.45).

Махфий полицияга ҳужум — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00), ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Анна ва командор — «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 18.00, 19.00), Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30).

Алло, такси! — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00).

Севишганлар ҳақида романс — «МОСКВА» (14.30).

Дерсу-Узала — «ТИНЧЛИК» (12.30, 15.30, 18.30, 21.30).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИГА

йигирувчилар, ростловчилар, съемшчиклар, эшувчи, таровчилар, тасмаловчилар, таровчилар, расталовчилар, тўқимачилар, калаваловчилар, ип пишитувчилар, тўқимачилик ва йигирув корхоналари мастерларининг ёрдамчилари, слесарлар, электромонтёрлар

КЕРАК

«УЗГИПРОВОДХОЗ» ИНСТИТУТИГА

бош мутахассислар лавозимларида ишлаш учун инженерлар, геологлар, гидрогеологлар

КЕРАК

Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

СПОРТ

ПОЙГА ТУГАДИ

Республика ёшларининг кўп кунлик велосипед пойгаси Сирдарё областининг автомобиль йўлларини етти кун мобайнида мусобақа майдонига айлантирди. Бу пойгада Тожикистон, Ўзбекистон ва бошқа Иттифоқдош республикалар спорт жамиятининг намояндалари, ленинградлик пойгачилардан юздан ортиқроқ киши иштирок этди.

Етти босқичда давом этган бу мусобақа «Спартак» спортчиларининг ғалабаси билан тугади. «Меҳнат» командасининг вакиллари иккинчи ўринни, «Меҳнат резервлари» жамиятининг спортчилари учинчи ўринни эгалладилар.

Шахсий мусобақада совринли ўринларни В. Борискин «Спартак» (Тошкент), С. Камишев «Меҳнат» (Андижон), С. Сундеев «Спартак» (Термиз) эгаллашди.

●

Ғолибона сафар

Энвер Абдурамоновнинг спорт ғалабаларининг «географияси»да Япония пайдо бўлди. Эркин кураш бўйича Токиода ўтказилган катта халқаро мусобақаларда ўзбекистонлик полвон биринчи ўринни эгаллади. Энвер Абдурамонов матч учрашувлари бўлиб ўтган Мито ва Осака шаҳарларида яна икки марта гиламга чиқиб, ҳар иккаласида ҳам муваффақиятга эришди.

Дарвоқе, эркин кураш билимдонлари Энвердан ана шуни кутган эдилар. Тошкент яқинидаги Назарбек посёлкасида истиқомат қилувчи бу йигит спортда зўр муваффақият қозонди. У АҚШ, ГФР, Швеция, Болгария, Чехословакияда ўтказилган халқаро турнирларда ғолиб чиқди. СССР халқлари V спартакиадасида ҳам у олтин медаль олди.

Ҳозир эса тренерлар Аркадий Ванюхин билан Леонид Шипиловнинг шогирди бўлмиш бу спортчи яна яхши формада. Тбилисида яқинда ўтказилган халқаро турнирга келган турли мамлакатларнинг курашчилари ҳам буни сездилар. Халқаро класс спорт мастери Энвер Абдурамонов олти марта гиламга чиқиб, учрашувни ҳар сафар барвақт тугаллайверди. СССР ва жаҳон чемпиони Владимир Юмин билан бўлган беллашувда ҳам шундай бўлди.

Энвер сборларга ўзи билан бирга албатта дарсликларини ҳам олиб боради, чунки Энвер Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг студенти бўлганлиги учун имтиҳонларга тайёргарлик кўрмоқда.

ЎҚ-ЁЙ БИЛАН ШЕР ОВЛАШ

УИЛЬЯМ НЕГЛИ

Овнинг бу усули минг йилларча илгари ҳаёт учун ниҳоятда хавфли бўлган. Айни пайтда бундай ов қилиш ҳаёт зарурати ҳам бўлгач. Ҳозир шер овлаш ондасонда учрайди. Ўқ-ёй билан шерга қарши бориш эса ҳамон аввалгидек хатарли. Негаки, ўқ-ёйни отган спортчи ҳаётида сўнгги марта овга чиққан бўлиши мумкин. Хуллас, бундай пайтда у минг йил илгариги аждодлари қандай ҳолатга тушган бўлса, ўзи ҳам шундай аҳволни бошидан кечиради. Агар сиз ўқ-ёй билан овга чиқсангиз-у, ёнингизда шеригингиз милтиғини тайёрлаб турса, бунинг овга ҳеч қандай алоқаси қолмайди. Бундай қилиш қотилликдан бошқа нарса эмас.

Мен вақти келиб, ўқ-ёй билан шер овлашимга ишонар эдим. Бу ишга узоқ вақт тайёргарлик кўрдим. Зил-замбил ўқ-ёй билан кунига бир неча соатлаб машқ қилдим, узоқ масофаларга югурдим. Баъзан отган ёйим мўлжалга тегмаса, қаттиқ аччиқланар эдим. Ниҳоят овга тайёр эканлигимни ҳис этдим. Анголадаги Мавин овчилик ташкилотидан рухсат олдим. Менга йўл бошловчи ҳамда Жоржи Альваса де Лима деган ёрдамчи тайинлашди.

Лагерга етиб борганимизда мен Жоржига ўзимнинг қобилиятларимни айтиб мақтандим. Унга сен ҳам милтиқсиз борасан деганимда, Жоржи мутлақо рози бўлмади. Шунга қарамай у менинг кундалик машғулотимни синчиклаб, кузатиб борди. Ниҳоят у менинг ниятим жиддий эканини пайқади.

Тонг саҳарда лагердан чиқиб кетдик. Ваюмба дарёси томон йўл олдик. Айтишларига қараганда, шу атрофда иккита шер одамларни қаттиқ қийратаётган экан. Бу пайтда биз шерлардан ўзимиз ҳам яхшигина азият чекишимизни билмаган эканмиз.

Манзилга етиб келганимизда кеч кириб қолган эди. Кунботар пайтида шерларни чалғитиш учун гўшт бўлакларини илиб қўйдик. Ўзимиз эса пистирмага жойлашиб олдик. Шерлар кўп ўтмай пайдо бўлишди. Улар нарироқда турган антилопа гўштига парво ҳам қилмай тўппа-тўғри бизнинг пистирмамизга бостириб кела бошлади. Чамаси улар нарироқдаги гўштни еб олган, шунинг учун қорни тўқ эди. Улар энди пистирманинг ичида нима борлигига қизиқиб қолишганди.

Бу ердаги шерлар чакалакзор орасидаги нарсаларни жуда яхши кўради. Улар чакалакзор ичида одамлар яшириниб ётиши мумкинлигини ҳам аъло даражада билади. Биз жуда ғалати аҳволга тушиб қолдик, Жоржининг қўлида милтиқ бор эди. Аммо ўн икки ўқли бу милтиқ фақат майда жониворларни чўчитишга ярайдиган пистонли милтиқ эди. Қўлимдаги ўқ-ёйни отай десам бирйўла иккита шерни йиқита олмайман. Бизнинг фақат битта иложимиз қолди. Шерлар нарироқдаги гўштга қизиқиб, кетиб қолар деган ниятда ўтиравердик. Лекин, шерлар у томонга бурилиб ҳам қарашмади. Биттаси ўнг томондан, биттаси чап томондан устимизга бостириб келаверди. Чап томондагиси пистирмага биринчи бўлиб яқинлашди. Чакалакзор орасига тумшуғини тиқиб, бир неча қадам масофадан Жоржини томоша қила бошлади. «Нима бало, пистирмага кириб биз билан бирга ов қилмоқчи шекилли», деб ўзимча ҳазиллашган бўлдим. Иккинчи шер эса ўн футча нарида тўхтаб, бизни томоша қилишга тушди.

Шерлар узоқ вақт қимир этмай тураверди. Биз бутунлай эсанкираб қолдик. Шу пайт Жоржи бирдан тилга кирди.

— Менга қара, Билл, ўнг томондагиси жуда чиройли эканми?

Мен ҳам шеригимнинг оҳангида жавоб қилдим.

— Рост, айтасан, ҳусnda ягона маҳлуқ экан.

Кейинчалик биз қўрқиб кетганимиз учун шундай ҳазил қилганимизни тушундик. Лекин у пайтда аҳволимиз чиндан ҳам мушкул эди. Шерлар қимирламай тураверганидан кейин бақириб-чақириб хоммолларни ёрдамга чақира бошладик. Лекин хоммоллар ҳам сичқоннинг инини минг тангага олиб жўнаб қолишган эди. Чамаси бизнинг дод-фарёдимиз таъсир қилди шекилли, шерлар 30—40 қадам нарига бориб, тағин ўтириб олишди. Қоронғилик қуюқлашиб борарди. Биз қўлимиздаги фонарларни ёқиб, шу билан шерларни чўчитмоқчи бўлдик. Лекин улар парво ҳам қилишмади. Ниҳоят хоммолларнинг бақириқ-чақириқлари эшитила бошлади. Шерлар бизни боплаб, қўрқитгани учун кўнгли тинчиди шекилли, кетиб қолишди. Эрталаб текшириб қарасак, антилопа гўштларини шерлар еб кетибди. Энди улар сув ичишга боришии аниқ эди. Биз машинага ўтириб, йўлга тушдик.

Ўрмон ўртасида уларни топиб олдик. Мен очиқ кузов устига чиқиб олдим ва ўқ-ёйни таранг тортдим. Шерлар бизни кўриб лўкиллаб қоча бошлади. Жоржи машинани ўрмон орасидан ҳайдаб борарди. Мен катта шерни мўлжалдан қочирмасдан кузатиб борардим. Лекин у тез орада кўздан ғойиб бўлди. Мен бортдан сакраб тушиш учун пастга энгашдим-у, турган жойимда қотиб қолдим. Худди ўша шер беш қадам нарида ерга ёпишганча, биз томонга қараб ётарди. У бошини улкан оёқлари устига қўйганча, даҳшатли тишларини кўрсатиб ириллларди. Менинг капалагим учиб кетди. Чамаси ҳозир шер ҳам биздан қўрқиб турарди. Лекин, унинг қўрқуви зум ўтмай, ғазабга айланиши мумкин эди. Агар у бир сакраса кузовга чиқиб олиши аниқ эди.

— Шер қани? — деб сўради Жоржи.

— Кўрмаяпсанми! — дедим бақириб, Жоржи ўтирган жойида бурилиб, шерни кўрди-ю, даҳшат ичида газни босди. Биз лагерга яна қуруқ қайтиб кетдик.

Эртасига антилопа гўштига шерлар тегмабди. Фақат атрофда эркак шернинг излари кўриниб турарди. Биз ҳайрон бўлиб қолдик. Чамаси бу шерлар анойи эмасди. Яна бир кун ўтди. Шу куни биз лагердан ўн беш чақирим нарида антилопа суякларига кўзимиз тушди. Шундан кейин, тағин пистирма қуришга аҳд қилдик. 20 минутчадан кейин Жоржининг товуши эшитилди.

— Қара, ажойиб шер келяпти.

Мен пистирмадан чиқдим. Рўпарамда оч жигарранг тусли каттакон шер турарди. У виқор билан юриб келарди. Атроф шу қадар сокин эдики, шернинг нафас олишигача эшитилиб турарди. Мен унинг катта-катта сариқ тишларини, жигар ранг кўзларини аниқ кўрдим. Шер қуёш томонга қараганда кўз қорачиқлари торайиб кетарди.

Шер биз илиб қўйган антилопа гўштини тишлади. Гўшт суяклари қисирлаб кетди. У гўштни юлиб олмоқчи бўлган эди, эплай олмади. Биз гўштни жуда мустаҳкам боғлаб қўйгандик. Шундан кейин шер гўшт атрофида айлана бошлади. Менга худди шу нарса керак эди. Мен ўқ-ёйни отишим учун уч-тўрт секунд кифоя қилишини билардим.

Шер гўштдан каттакон бўлагини узиб олди ва ейишга тушди. Мен ўқ-ёйни қўлимга олиб, даст турганча шерга қараб отдим. Ўқ ғизиллаганча учиб кетди. Шер бир силкинди ва 25 ярд юргандан кейин бизнинг пистирмамизга бурилиб қаради.

— Нима, Билл, мўлжалдан адашдингми? — деди Жоржи хафа бўлиб ва бошқа ўқ-ёйни олди. Шу ондаёқ шер қаттиқ ўкириб юборди. Мен унинг яна бир неча қадам қочиб борганини кўрдим. У нарироқдаги дарахт остига борганида тўхтади-да, ерга қулаб тушди. Шунда Жоржи ўқим хато кетмаганини тушунди.

«Вокруг света» журналидан.

Шаҳримизда олиб борилаётган кўча ҳаракати хавфсизлиги ойлиги муваффақиятли ўтмоқда.

СУРАТДА: шаҳар давлат автоинспекциясининг бир группа инспекторлари галдаги навбатчиликка жўнаш олдидан.

М. Нуриддинов, Е. Ботиров фотолари.

Ранг-баранг олам

Эҳтиёт чораси

Бельгиялик нонвойлар ёпадиган нонларга солинадиган туз миқдори бундан буён камайтирилади. Ҳукумат Брюсселда шу тўғрида қарор қабул қилди. Бу қарор мамлакатда юрак хасталикларининг ошишига қарши эҳтиёт чоралари сифатида қабул қилинди. Маълумки, эритилган тузларни истеъмол қилиш артериал босимнинг ошишига таъсир кўрсатади. Ҳозирга қадар Бельгия нонларидаги тузлар уч процентни ташкил этарди. Нон таркибидаги тузлар бирданига камайтирилмайди, балки бу иш аста-секинлик билан амалга оширилади, 1978 йилга келиб эса нондаги туз таркиби 2 процентга етади.

ДИПЛОМ БИЛАН ҚИШЛОҚҚА

Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида давлат имтиҳонлари тамом бўлди. Қишлоқ учун 500 дан кўпроқ ёш агроном, экономист, ўрмон мелиорацияси инженерлари, агротехниклар тайёрлаб чиқарилди. Республикада кекса қишлоқ хўжалик олий ўқув юрти диплом олган шунча мутахассисни биринчи марта чиқармоқда. Комиссиянинг умумий баҳосига кўра, студентлар яхши билим олганликларини, профессионал кўникма ҳосил қилганликларини кўрсатдилар.

Бу йил қишлоқ хўжалигига 6300 ёш мутахассис, шу жумладан, олий маълумотли бир ярим минг мутахассис ишлаш учун келади. Институт ва техникумларни битириб чиққанларнинг учдан бир қисми қизлар, 800 га яқини эса колхоз ва совхозларнинг стипендиатларидир.

Қишлоқ қурилиши кенг авж олдирилаётганлиги, колхоз ва совхозлар учун саноат базалари вужудга келтирилаётганлиги муносабати билан саноат ва граждан қурилиши, коммунал хизмат соҳасида кўпгина инженерлар тайёрланди. Архитекторларнинг катта отряди қишлоқ районларида ишлаш учун жўнаб кетади.

Янги бинодаги премьера

Огаҳий номли Хоразм область музикали драма ва комедия театри ўзининг янги кўчиб кирган биносида Уйғуннинг «Абу Райҳон Беруний» пьесаси асосида саҳнага қўйилган спектакль премьерасини кўрсатди. Қадимий Хоразм буюк олимининг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган спектаклда бутун ижодий коллектив қатнашди. Тошкент театр-рассомлик институтининг ўқитувчиси И. В. Радун билан театрнинг бош режиссёри И. И. Ниёзматов асарни саҳнага қўйдилар. Бош ролни республикада хизмат кўрсатган артист С. Девонов ижро этди. Театр-рассомлик институтини битириб чиққан рассом О. Оллоберганов спектаклни безади.

Коллектив бу йил бешта янги спектаклни томошабинларга кўрсатишни планлаштирган. Шулар қаторида Туямўйин гидроузели қурувчилари тўғрисида хоразмлик шоир Омон Матжон пьесаси асосидаги «Тўғон» асари бор.

(ЎзТАГ).

Санъат даргоҳининг филиали

Муқимий номли музикали театр коллективи қишлоқ меҳнаткашларига яқиндан маданий хизмат кўрсатиш мақсадида Янгийўл районини ўз оталиғига олди. Шу муносабат билан Янгийўл шаҳридаги маданият уйида етук санъат даргоҳининг филиали тантанали равишда очилди.

Шундай қилиб, пойтахт театри бир ҳафтадан кейин у ерда биринчи марта «Олифта» спектаклини намойиш қилади. Янгийўл томошабинлари театр санъаткорлари ижросида «Комедия, комедия, ёхуд ҳангома», «Фарғона тонг отгунча», «Сув келтирган азиз», «Ўжарлар» сингари энг яхши спектаклларни кўришга муяссар бўладилар.

Театр коллективи Янгийўлдаги маданият уйи қошида ишлаб турган мақомчилар ансамбли ва халқ театрига яқиндан оталиқ ёрдамини кўрсатади. Ҳаваскорларнинг саҳна асарларини тайёрлашида ва музика сирларини ўрганишда уларга яқиндан амалий ёрдам кўрсатилади. Бу ишларни олиб боришда театрнинг бош режиссёри, СССР халқ артисти Раззоқ Ҳамроев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Пўлатов, Н. Пўлатова, артист Ҳ. Шарипов ва бошқалар яқиндан ёрдам берадилар.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

5 АПРЕЛЬ — ДУШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 Мультфильм. **Рус тилида:** 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Полкдошлар». 19.10 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.25 «Ўнинчи беш йилликнинг солномаси». «Дебоча». Телевизион ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 20.40 Халқаро шарҳловчилар даврасида. «КПСС XXV съезди яқин Шарқдаги аҳвол ҳақида» (рус.). **Ўзбек тилида:** 21.10 «Ахборот» информацион программаси. 21.30 Ғазал кечаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Ўзбекистон Компартияси XIX съезди делегатларига бағишланган санъат усталарининг концерти. (Такрорий кўрсатув). 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.30 «Моҳир қўллар». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Юозас Римас чалади». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 19.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 20.25 «Уста» «Ўзбектелефильм» студиясининг телевизион ҳужжатли фильми. **Москва кўрсатади.** 20.40 Л. Малюгин. «Беҳавас бахт». Евг. Вахтангов номли Давлат Академик театри фильм-спектаклининг премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Беҳавас бахт» фильм-спектаклининг давоми. 23.40 Спорт программаси. 1. «Москоу ньюс» газетаси соврини учун спорт гимнастикаси бўйича халқаро мусобақалар. В. И. Ленин номли Марказий стадион Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 2. Стол тенниси бўйича Европа чемпионати. Финал. Прагадан олиб кўрсатилади. 00.30 Янгиликлар.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Билим» телевизион мактаби. 18.40 Болалар учун фильм. 18.50 «Бу ҳаммага таалуқли» (рус.). 19.10 Янгиликлар. 19.25 Москва. «Ўнинчи беш йилликнинг солномаси». «Дебоча». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.40 «Қишлоқ хўжалиги билимлари университети» (тожик тилида). 21.10 «Ахбор». 21.25 «Давлат автоинспекцияси хабар қилади...». 21.30 Телевизион театр (тожик тилида). 22.00 Душанба кўрсатувларининг охири.

6 АПРЕЛЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 Л. Малюгин. «Беҳавас бахт». Евг. Вахтангов номли Давлат Академик театрининг фильм-спектакли. 15.00 «Буюк бунёдкорлик кундалиги». Кинопрограмма. 16.00 «Биз табиат билан танишамиз». 16.15 «Жонажон мамлакатимиз бўйлаб». Литва ССР. 16.45 «Адабий учрашувлар». Г. Марков. 17.30 Кострома шаҳри касаба союзлари академик хорининг концерти. 18.00 «Сўз — олимларга». **Тошкент кўрсатади.** 18.20 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. 18.25 «Айиқлар ва қўшнилар». Мультфильм. 18.40 «Камалак» клуби (ўзб.). 19.15 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). **Ўзбек тилида:** 19.30 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Мусобақа, тажриба, ташаббус». 20.00 «Бўстон» телевизион журнали. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Телетомошабинларнинг хатларига биноан концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети». Ўсимликшунослик факультети (ўзб.). 23.00 Ўзбекистон кинематографчиларининг IV съезди олдидан. «Ўзбек киноси». Давр проблемалари (рус.). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.20 «Асл болалар». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Ўсмирлар учун музикали кечалар». 20.20 «Камадаги автошаҳар». Телеочерк. 20.50 «Қувноқ роман». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Поэзия». Андрей Вознесенский. 23.55 Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. Берлиндан олиб кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Волгоград болалари». Болалар учун фильм. 19.10 «Хевсур қиссаси». Бадиий фильм. (ўзб.). 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.50 Реклама. 21.00 «Социалистик реализм — совет санъатининг ижодий методи». Эстетикадан ўқув кўрсатуви (рус.). 21.40 Республика қурлар жамияти бадиий ҳаваскорларининг концерти (ўзб.).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик экинларининг навини синаш бўйича Давлат комиссиясининг инспектураси коллективи инспектура бошлиғи М. Қ. Қосимовга отаси **Қосим СИДДИҚОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.

5 АПРЕЛЬ, 1976 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Р — 13127. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579. Нашр В—3056.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.